

«Σφυγμός του Επιχειρείν 2020»: Προσδοκίες στις επιχειρήσεις από την ψηφιακή ορμή, τις μεταρρυθμίσεις και τους αναπτυξιακούς πόρους αλλά και αβεβαιότητα λόγω κορωνοϊού

- Η βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος συνεχίζεται.
- Παράγοντας αβεβαιότητας η κρίση του κορωνοϊού.
- Πιο ανθεκτική εμφανίζεται η βιομηχανία.
- Συντελεστές ανάπτυξης η ψηφιακή ορμή στο δημόσιο και οι μεταρρυθμίσεις – εμπόδιο η απνομή δικαιοσύνης.
- Μεγάλη αύξηση στη δυσκολία εύρεσης κατάλληλου ανθρώπινου δυναμικού και σύγχρονων δεξιοτήτων.
- Προσδοκίες από το Ταμείο Ανάκαμψης για γρήγορη επάνοδο.

Η τέταρτη κατά σειρά έρευνα της MRB για τον ΣΕΒ έχει ως στόχο την αξιολόγηση της ελκυστικότητας του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, προκειμένου να αποτιμηθεί η ανταγωνιστικότητα της χώρας και να εντοπίζονται τα πεδία που οι επιχειρήσεις κρίνουν πως πρέπει να γίνουν στοχευμένες παρεμβάσεις. Η φετινή έρευνα πραγματοποιήθηκε κάτω από πολύ ιδιαίτερες συνθήκες, εν μέσω πανδημίας και των μεγάλων ανατροπών που αυτή έφερε στο σύνολο της οικονομικής και κοινωνικής ζωής.

Ως γενικό συμπέρασμα προκύπτει πως η **έλευση του κορωνοϊού επηρέασε την έως τότε, διαμορφούμενη αισιοδοξία για διαρκώς βελτιούμενη πορεία της οικονομίας και της αναπτυξιακής προοπτικής**, επαναφέροντας μια σχετική αβεβαιότητα, ιδιαίτερα έντονα σε κάποιους κλάδους της οικονομίας. Από την άλλη ωστόσο, **αναδείχθηκαν τόσο η ανθεκτικότητα όσο και οι αυξανόμενες αντοχές ανάλογα με το επιχειρηματικό μέγεθος αλλά και τον κλάδο**, όπως στην περίπτωση της βιομηχανίας.

Η ψυχολογία και η αντίληψη των επιχειρήσεων για τις συνεχιζόμενες μεταρρυθμίσεις παραμένουν θετικές. Οι επιχειρήσεις αναγνωρίζουν τη σφοδρότητα της κρίσης, αλλά εκτιμούν πως οι συνέπειες θα είναι χρονικά περιορισμένες (από ένα έτος για το 45%, έως 2-5 για το 30%), ενώ η μεγάλη πλειονότητα των επιχειρήσεων (70%) δηλώνει ότι θα διατηρήσει σταθερό το προσωπικό της, με λιγότερο από το 10% να δηλώνει ότι θα προχωρήσει σε μείωση. Αναδείχθηκε επίσης, η μεγάλη βαρύτητα που προσδίδουν οι επιχειρήσεις στην ανάγκη ταχείας και αποτελεσματικής αξιοποίησης του Ταμείου Ανάκαμψης.

Αξιολόγηση των εμποδίων για τις επιχειρήσεις και τις επενδύσεις

Το 2020 ο σχετικός Δείκτης Αξιολόγησης Δυσκολιών συνέχισε - για τρίτη χρονιά - τη βελτιωτική του πορεία, με αξιοσημείωτη μείωση στις δυσκολίες που αφορούν στη φορολογική επιβάρυνση, στη μακροοικονομική κατάσταση της χώρας και στην αναποτελεσματική λειτουργία των θεσμών. Οι απαντήσεις, όμως των επιχειρήσεων υπογραμμίζουν το γεγονός ότι τα προβλήματα δεν εξαφανίστηκαν και χρειάζεται να συνεχιστεί η προσπάθεια για την επίλυση των δομικών προβλημάτων της ελληνικής οικονομίας.

Η συνολική επενδυτική δραστηριότητα για την ερχόμενη τριετία θα διατηρηθεί σχετικά αμετάβλητη μετά τον κορωνοϊό, με οδηγούς τις μεγάλες επιχειρήσεις και τις επιχειρήσεις στους κλάδους της Μεταποίησης, των Μεταφορών και του Πρωτογενούς Τομέα.

Τομέας Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος και Ρυθμιστικών Πολιτικών

Διευθυντής: Μιχάλης Μητσόπουλος
Senior Advisor: Αυγή Οικονομίδου

Για πληροφορίες: eper@sev.org.gr

Οι απόψεις στην παρούσα έκθεση είναι των συγγραφέων και όχι απαραίτητα του ΣΕΒ. Ο ΣΕΒ δεν φέρει καμία ευθύνη για την ακρίβεια ή την πληρότητα των πληροφοριών που περιλαμβάνει η έκθεση.

Την ίδια στιγμή, καταγράφεται μείωση της αδυναμίας πρόσβασης στη χρηματοδότηση και του ελλείμματος χρηματοδοτικών επενδυτικών κινήτρων, κυρίως λόγω των μέτρων στήριξης χρηματοδοτικού χαρακτήρα που θεσμοθετήθηκαν λόγω πανδημίας.

Η αναμφίβολη ιστορία επιτυχίας της χρονιάς που πέρασε ήταν η ψηφιοποίηση του κράτους, όπου το 46,9% των επιχειρήσεων διαπιστώνει μεγάλη βελτίωση. Την ίδια στιγμή, ο βαθμός ικανοποίησης των επιχειρήσεων από την ποιότητα των Δημόσιων Φορέων και Υπηρεσιών σημειώνει υποχώρηση το 2020 σε 5,4 μονάδες (από 6,0 το 2019), γεγονός που σηματοδοτεί ότι οι προσπάθειες εκσυγχρονισμού και μετάβασης στην ηλεκτρονική διακυβέρνηση της δημόσιας διοίκησης δεν είναι από μόνες τους αρκετές και ότι οι επιχειρήσεις έχουν ανάγκη να ανέβει το επίπεδο των υπηρεσιών που λαμβάνουν συνολικά.

Μείζων εξαίρεση στη γενική πορεία βελτίωσης αποτελεί η εκτόξευση του ποσοστού των επιχειρήσεων που αντιμετωπίζουν έλλειψη κατάλληλου ανθρώπινου δυναμικού και δεξιοτήτων από το 21% στο 38%. Αυτή η εξέλιξη συνδέεται με την ανάγκη παρακολούθησης της εντεινόμενης ψηφιοποίησης και των μεγάλων τεχνολογικών αλλαγών και την επιτακτική ανάγκη μεταρρύθμισης του συστήματος εκπαίδευσης και κατάρτισης, και η σύνδεσή του με την αγορά.

Το επιχειρηματικό περιβάλλον στην εποχή του covid-19

Από τη συμπληρωματική έρευνα προκύπτει πως η κρίση του covid επέτεινε τα δομικά προβλήματα της ελληνικής οικονομίας, ενώ συνδέεται και με τη μείωση των προσδοκιών. Επτά στις δέκα επιχειρήσεις που αναμένουν μείωση των πωλήσεων τους το 2021 το αποδίδουν στην κρίση της πανδημίας του κορωνοϊού. Φαίνεται να επιδεινώνονται, τόσο οι συνέπειες για το παρόν και το μέλλον των επιχειρήσεων (ειδικά για όσες, ήδη, αντιμετώπιζαν προβλήματα), όσο και η άποψη των επιχειρήσεων για την πορεία της οικονομίας.

Ως προς τα μέτρα στήριξης των επιχειρήσεων για την αντιμετώπιση της υγειονομικής κρίσης, η εικόνα είναι μικτή, με την πλειονότητα (47,3%) να θεωρεί αποτελεσματικά τα γενικά μέτρα την περίοδο Μαρτίου-Σεπτεμβρίου 2020, αλλά μη αποτελεσματικά (σε ποσοστό 45,3%) τα ειδικά μέτρα ανά κλάδο. Μεγαλύτερη δυσαρέσκεια καταγράφεται για τα μέτρα της περιόδου Οκτωβρίου-Νοεμβρίου. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον προκαλεί η διαπίστωση πως το 48% των επιχειρήσεων δεν έχει σχέδιο αντιμετώπισης της πανδημίας και δεν σκοπεύει και να αποκτήσει.

Προτεραιότητες της κυβέρνησης προκειμένου να ανακάμψει η οικονομία από την κρίση της πανδημίας πρέπει να αποτελέσουν η εξασφάλιση της ρευστότητας σε ανταγωνιστικούς όρους (44,9%), καθώς και η διασφάλιση με κάθε μέσο της βιωσιμότητας εκείνων των επιχειρήσεων που έχουν πληγεί από την κρίση της πανδημίας (36,1%).

Τα βασικά ευρήματα της έρευνας για το επιχειρηματικό περιβάλλον:

- Η ψηφιοποίηση του κράτους αποτελεί μια ιστορία επιτυχίας των μεταρρυθμιστικών παρεμβάσεων κατά το τελευταίο έτος.
- Ο ψηφιακός μετασχηματισμός του κράτους αποτελεί στρατηγική επιλογή που πρέπει να συνεχιστεί για τη βελτίωση του Δείκτη Ικανοποίησης από την Ποιότητα των Δημόσιων Φορέων. Οι δημόσιες υπηρεσίες με ψηφιακή ταυτότητα (ΚΕΠ, ψηφιακή πύλη gov.gr και businessportal.gr) έχουν κερδίσει την εμπιστοσύνη των επιχειρήσεων.

- Αντίθετα, παραμένει η δυσαρέσκεια για τη λειτουργία κρίσιμων φορέων, όπως τα Δικαστήρια και τα Υπουργεία και καμία βελτίωση δεν υπήρξε στην απονομή δικαιοσύνης που αποτελεί σημαντικό εμπόδιο για το 36,2% των επιχειρήσεων.
- Το 2020 καταγράφεται μεγάλη αύξηση του ποσοστού των επιχειρήσεων που εκτιμά ότι η έλλειψη κατάλληλου ανθρώπινου δυναμικού προκαλεί πολύ μεγάλη δυσκολία (από 21% σε 38,3%).
- 6 στις 10 επιχειρήσεις θεωρούν πιο σοβαρές τις επιπτώσεις της πανδημίας από εκείνες της περιόδου της οικονομικής κρίσης. Το 45,7% των επιχειρήσεων προσδοκά πως οι επιπτώσεις θα έχουν σχετικά σύντομη διάρκεια (ως το τέλος του 2021).
- Το 70% των επιχειρήσεων θα διατηρήσει σταθερό το προσωπικό του το επόμενο έτος, λιγότερο από το 10% θα προχωρήσει σε μείωση.

Η ταυτότητα της έρευνας «Ο Σφυγμός του Επιχειρείν»

Για **τέταρτη συνεχή χρονιά**, το Παρατηρητήριο Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος του ΣΕΒ σε συνεργασία με την MRB πραγματοποίησε την **έρευνα γνώμης «Ο Σφυγμός του Επιχειρείν»**¹. Η έρευνα υλοποιήθηκε το διάστημα 14.09-16.10.2020, ενώ επιλεγμένο τμήμα της επαναλήφθηκε αφότου λήφθηκε απόφαση για την επιβολή της δεύτερης καραντίνας (23.11-03.12.2020), προκειμένου να είναι δυνατή η σύγκριση των αποτελεσμάτων. Στόχοι είναι η αξιολόγηση της ελκυστικότητας του επιχειρηματικού περιβάλλοντος της χώρας και η ανάδειξη προτάσεων για τη διευκόλυνση της λειτουργίας των επιχειρήσεων και τη χάραξη πολιτικών για τις επενδύσεις και την οικονομική ανάκαμψη.

Πλήρως προσαρμοσμένη στις συνθήκες της πανδημίας του κορωνοϊού, η φετινή έρευνα αποκρυσταλώνει τις συνέπειες για τις επιχειρήσεις και όλες τις αποφάσεις που τις επηρεάζουν, τόσο στο εσωτερικό τους, όσο και στη δημόσια διοίκηση.

Στην ανάλυση που ακολουθεί παρουσιάζονται τα κυριότερα ευρήματα.

1. Αξιολόγηση εμποδίων στο μακρο περιβάλλον

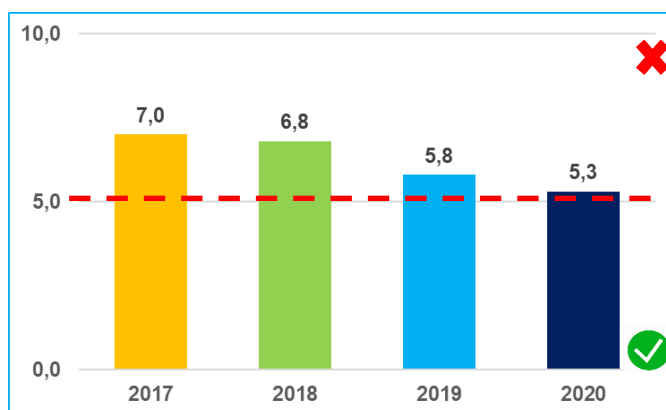
Βελτίωση στο Δείκτη Αξιολόγησης Δυσκολιών στο ευρύτερο οικονομικό και πολιτικό περιβάλλον για τρίτη συνεχόμενη χρονιά - Παραμένουν περιθώρια για μεγαλύτερη πρόοδο

Η έρευνα στις επιχειρήσεις αξιολογεί σειρά παραμέτρων του ευρύτερου οικονομικού και πολιτικού περιβάλλοντος, προκειμένου να αποτιμάται η ανταγωνιστικότητα της χώρας και να εντοπίζονται τα πεδία που κρίνουν πως πρέπει να γίνουν στοχευμένες παρεμβάσεις.

Το 2020 ο σχετικός Δείκτης Αξιολόγησης Δυσκολιών συνέχισε - για τρίτη χρονιά - τη βελτιωτική του πορεία. Παραμένει ωστόσο, ακόμα κάτω από τη βάση (5,3 μονάδες με βέλτιστο το 1), καθιστώντας άμεσα αντιληπτή την ανάγκη συνέχισης της προσπάθειας επίλυσης των δομικών προβλημάτων της ελληνικής οικονομίας με αμειώτους ρυθμούς, παρά τις αντίξοες συνθήκες (**Δ1**).

Δ1. Δείκτης Αξιολόγησης Δυσκολιών που σχετίζονται με το Ευρύτερο Οικονομικό και Πολιτικό Περιβάλλον

Κλίμακα από 1 «Καθόλου Δυσκολία» έως 10 «Μεγάλη Δυσκολία»

Τα βασικά επιμέρους εμπόδια μειώνονται, αλλά παραμένουν, ενώ η έλλειψη κατάλληλου ανθρώπινου δυναμικού αναδεικνύεται ως η νέα απειλητική διάσταση (Δ2 - Δ3)

Τα βασικότερα συμπεράσματα συνοψίζονται ως εξής:

¹ Για την ταυτότητα της έρευνας δείτε τον πίνακα (**Δ39**) στο τέλος της παρούσας έκδοσης και για τα πλήρη αποτελέσματα των προηγούμενων ετών [εδώ](#).

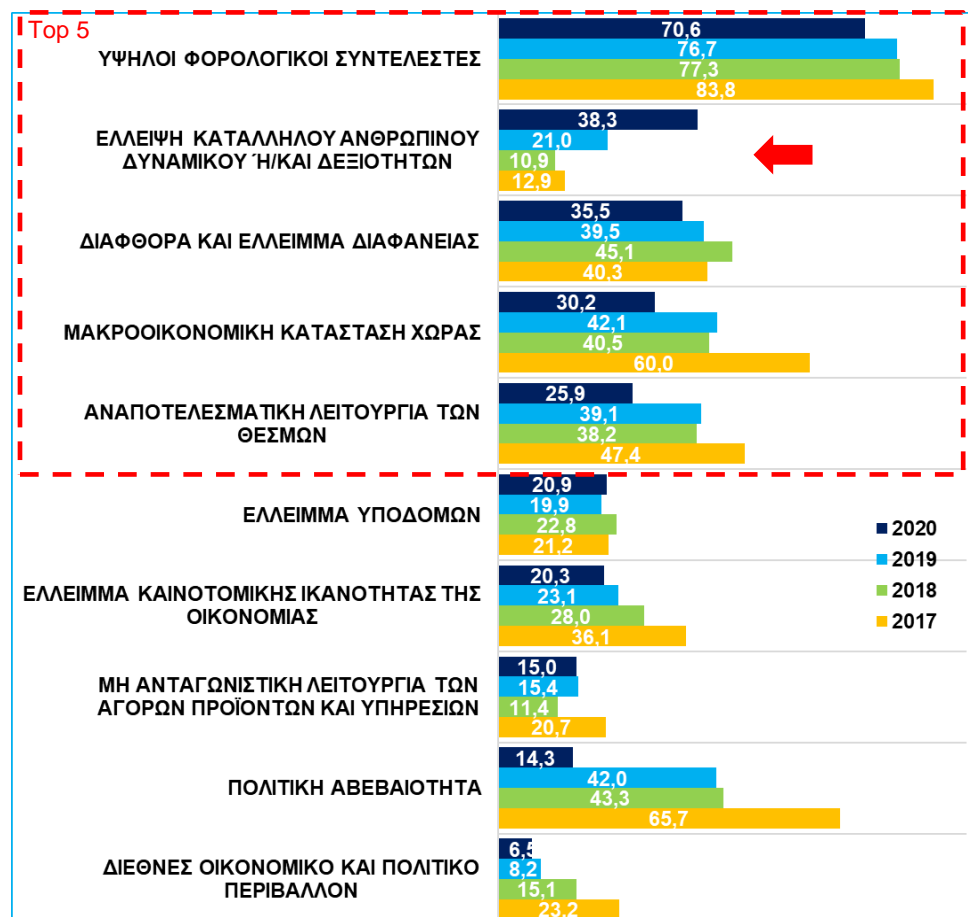
- **Η υψηλή φορολογία αποτελεί διαχρονικά το μεγαλύτερο εμπόδιο.** Παρά τη συνεχή βελτίωση, 7 στις 10 επιχειρήσεις το 2020 θεωρούν ότι προκαλεί πολύ μεγάλη δυσκολία στο περιβάλλον που δραστηριοποιούνται.
- Καταγράφεται σημαντική, οριζόντια, **αύξηση του ποσοστού των επιχειρήσεων που έχει μεγάλη δυσκολία εξαιτίας της έλλειψης κατάλληλου ανθρώπινου δυναμικού** (από 21% σε 38,3%). Αφορά όλα τα μεγέθη επιχειρήσεων και καταδεικνύει εύληπτα την ανάγκη κατάρτισης, επανακατάρτισης και αναβάθμισης των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού. Το εν λόγω ζήτημα έχει αναδείξει ο ΣΕΒ με στοχευμένες παρεμβάσεις την τελευταία τριετία (δείτε ενδεικτικά [εδώ](#) τα Special Reports για το «Μέλλον της εργασίας».
- Η **διαφθορά και το έλλειμμα διαφάνειας**, παρά τη μικρή βελτίωση το 2020 κατά 5 π.μ., εξακολουθεί να αποτελεί το τρίτο μεγαλύτερο εμπόδιο στο ευρύτερο οικονομικό και πολιτικό περιβάλλον της χώρας, πλήττοντας περισσότερο τις Μικρές επιχειρήσεις.
- Μειώνεται η επίδραση των δυσκολιών από τη **μακροοικονομική κατάσταση της χώρας σε 30,2% (από 40% περίπου)**, παρά τις πιέσεις στην οικονομία λόγω της πανδημίας.
- Η **πολιτική αβεβαιότητα** δεν λογίζεται πλέον ως σημαντικό εμπόδιο καθώς έχει υποχωρήσει στο 14,3% (από 65,7% το 2017).

Δ2. Αξιολόγηση εμποδίων που σχετίζονται με το ευρύτερο οικονομικό και πολιτικό περιβάλλον (μάκρο-περιβάλλον)

Κλίμακα από 1 έως 5, όπου 1 = Καμία Δυσκολία και 5 = Πολύ Μεγάλη Δυσκολία

Εμφάνιση ποσοστού (%) απάντησης «Πολύ Μεγάλη Δυσκολία».

Η «Μακροοικονομική κατάσταση της χώρας» αντικατέστησε το 2020 το «Εγχώριες οικονομικές επιπτώσεις της ύφεσης».

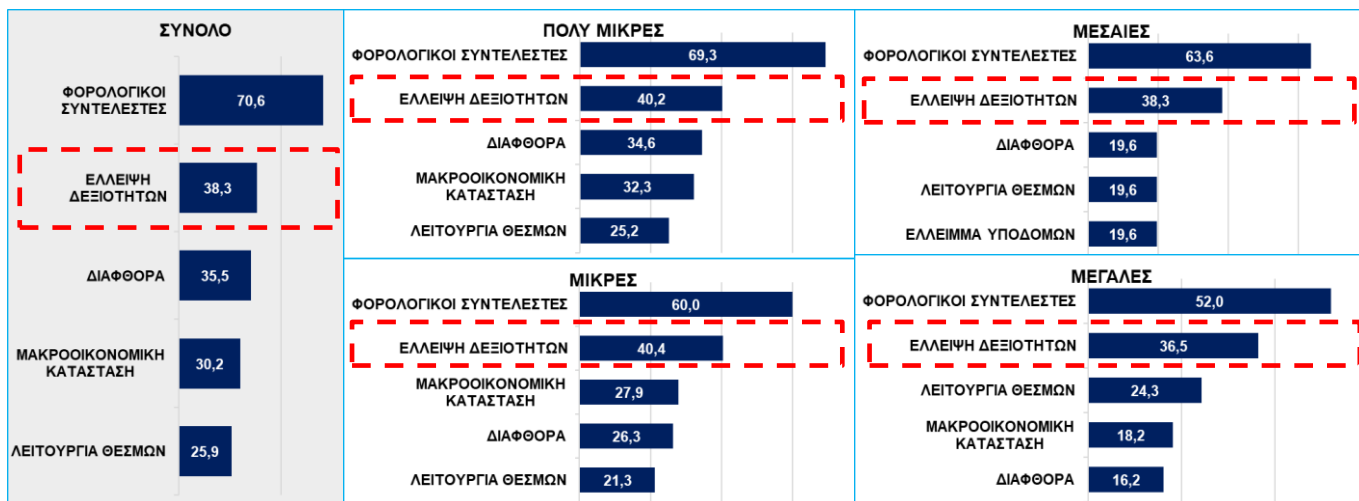

Δ3. Τα 5 μεγαλύτερα εμπόδια που σχετίζονται με το ευρύτερο οικονομικό και πολιτικό περιβάλλον (μάκρο-περιβάλλον), ανά μέγεθος επιχείρησης

Κλίμακα από 1 έως 5, όπου 1 = Καμία Δυσκολία και 5 = Πολύ Μεγάλη Δυσκολία

Εμφάνιση ποσοστού (%) απάντησης «Πολύ Μεγάλη Δυσκολία».

Πολύ Μικρές: 1-9 εργαζόμενοι, Μικρές 10-49 εργαζόμενοι, Μεσαίες 50-99 εργαζόμενοι και Μεγάλες >100 εργαζόμενοι

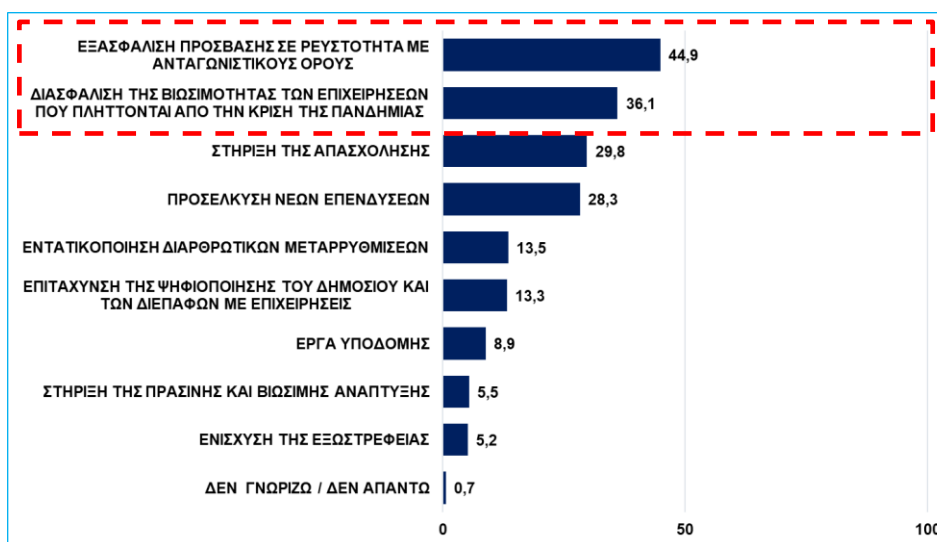

Λύσεις σε θέματα ρευστότητας και βιωσιμότητας ζητούν οι επιχειρήσεις - Μοναδική ευκαιρία η χρηματοδότηση από το Ταμείο Ανάκαμψης

Προτεραιότητες της κυβέρνησης προκειμένου να ανακάμψει η οικονομία από την κρίση της πανδημίας πρέπει να αποτελέσουν η **εξασφάλιση της ρευστότητας** σε ανταγωνιστικούς όρους (44,9%), καθώς και η **διασφάλιση με κάθε μέσο της βιωσιμότητας εκείνων των επιχειρήσεων που έχουν πληγεί από την κρίση της πανδημίας** (36,1%) - (Δ4).

Δ4. Προτεραιότητες κυβέρνησης για να ανακάμψει η οικονομία από την κρίση της πανδημίας του κορωνοϊού

Δυνατότητα δύο απαντήσεων.
Απαντήσεις σε ποσοστά (%).

Η αξιοποίηση του Ταμείου Ανάκαμψης και των λοιπών έκτακτων ευρωπαϊκών πόρων από τους οποίους θα διοχετευθούν, υπό αυστηρούς και χρονικά πιεσμένους όρους, €32 δισ. περίπου στην ελληνική οικονομία αποτελεί μια μοναδική ευκαιρία χρηματοδότησης που δεν πρέπει να χαθεί (Δ5).

Δ5. Προτάσεις για την αξιοποίηση των €32 δισ. μέσω του Ταμείου Ανάκαμψης και των λοιπών έκτακτων ευρωπαϊκών πόρων

Ανοιχτή ερώτηση. Ομαδοποίηση απαντήσεων, με ποσοστό >2%..

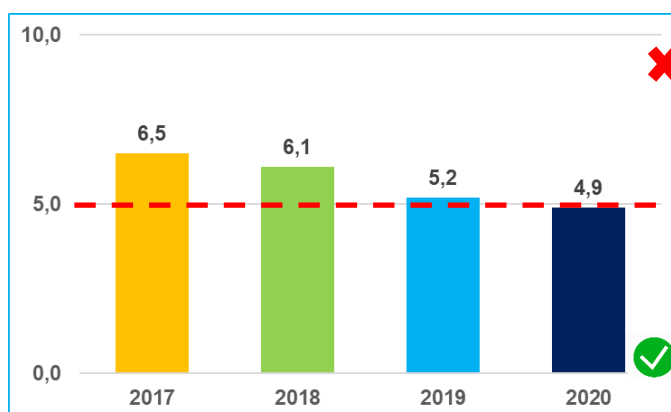
2. Αξιολόγηση εμποδίων στο micro περιβάλλον

Για πρώτη φορά πάνω από τη βάση ο Δείκτης Αξιολόγησης Δυσκολιών στην καθημερινή λειτουργία των επιχειρήσεων το 2020

Ο Δείκτης Αξιολόγησης των Δυσκολιών που σχετίζονται με την καθημερινή λειτουργία των επιχειρήσεων σημείωσε περαιτέρω, μικρή, βελτίωση και διαμορφώθηκε σε 4,9 μονάδες το 2020 από 5,2 μονάδες το προηγούμενο έτος, ξεπερνώντας για πρώτη φορά τη βάση (Δ6).

Δ6. Δείκτης Αξιολόγησης Δυσκολιών που σχετίζονται με την Καθημερινή Λειτουργία των επιχειρήσεων

Κλίμακα από 1 «Καθόλου Δυσκολία» έως 10 «Μεγάλη Δυσκολία»

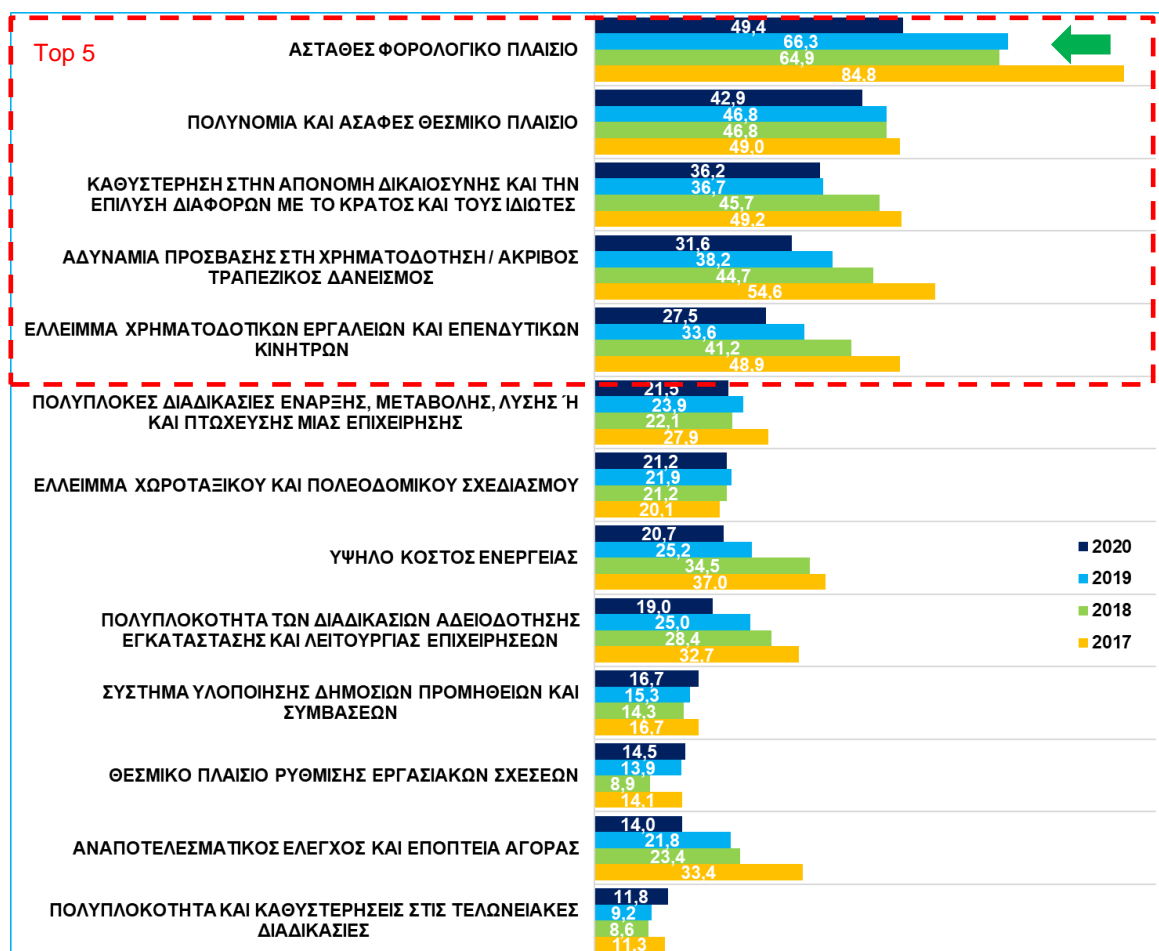
Αξιολόγηση εμποδίων στην καθημερινή λειτουργία των επιχειρήσεων - Βελτίωση σε θέματα φορολογικού πλαισίου και χρηματοδότησης (Δ7 - Δ8)

Τα βασικότερα συμπεράσματα συνοψίζονται ως εξής:

- Το **ασταθές φορολογικό πλαίσιο** εξακολουθεί να προκαλεί τη μεγαλύτερη δυσκολία στις επιχειρήσεις, παρά τη **σημαντική βελτίωση που σημειώθηκε το 2020**, κατά 16,9 π.μ.
- Η **πολυνομία και το ασαφές θεσμικό πλαίσιο** προκαλούν πολύ μεγάλη δυσκολία στην καθημερινότητα σε **4 στις 10 επιχειρήσεις**. Το επιχειρηματικό μέγεθος επιδρά θετικά και οι μεγαλύτερες επιχειρήσεις δείχνουν πιο προσαρμοσμένες να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις.
- **Καμία βελτίωση δεν υπήρξε στην απονομή δικαιοσύνης** που αποτελεί εμπόδιο για το 36,2%.
- Καταγράφεται μείωση της αδυναμίας πρόσβασης στη χρηματοδότηση και του ελλείματος χρηματοδοτικών / επενδυτικών κινήτρων, κυρίως λόγω των μέτρων στήριξης χρηματοδοτικού χαρακτήρα που θεσμοθετήθηκαν λόγω πανδημίας.
- Το **έλλειμμα χωροταξικού σχεδιασμού και οι πολύπλοκες διαδικασίες αδειοδότησης εγκατάστασης και λειτουργίας προκαλούν σημαντικές δυσκολίες στις Μεσαίες και Μεγάλες επιχειρήσεις**. Αντιθέτως, τα εμπόδια χρηματοδοτικής φύσης κατατάσσονται αρκετά χαμηλότερα.

Δ7. Αξιολόγηση εμποδίων που σχετίζονται με την καθημερινή λειτουργία των επιχειρήσεων (μικρο-περιβάλλον)

Κλίμακα από 1 έως 5, όπου 1 = Καμία Δυσκολία και 5 = Πολύ Μεγάλη Δυσκολία
 Δυνατότητα πολλαπλών επιλογών. Εμφάνιση ποσοστού (%) απάντησης «Πολύ Μεγάλη Δυσκολία».

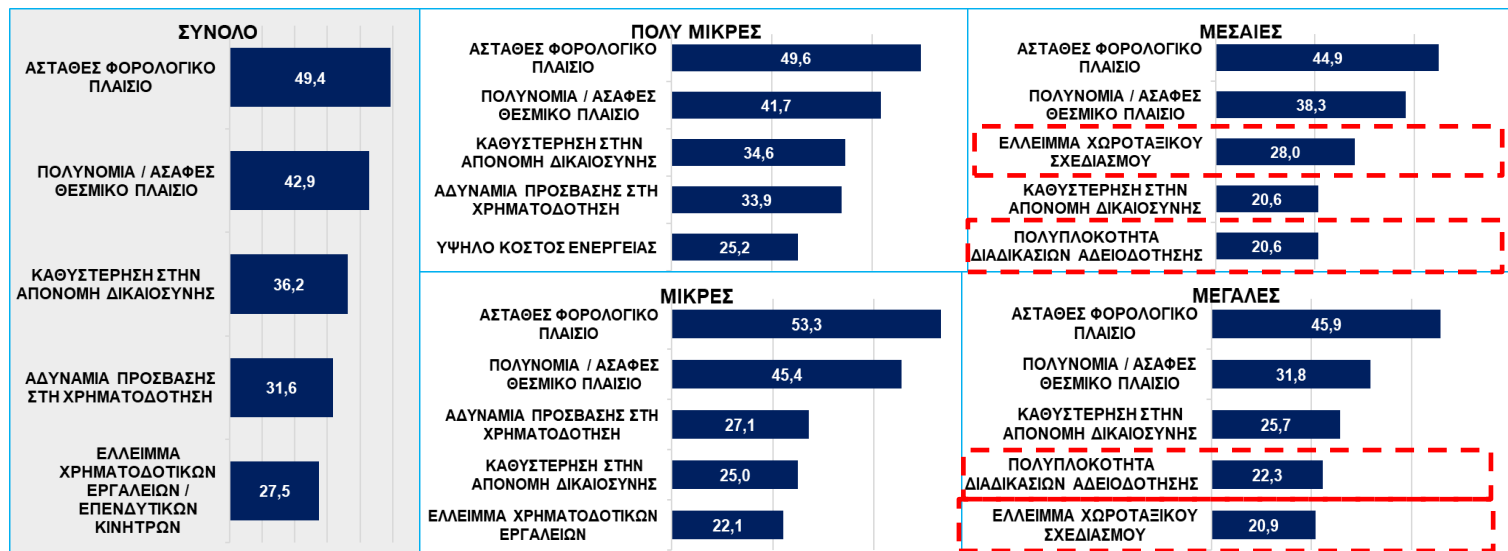

Δ8. Τα 5 μεγαλύτερα εμπόδια που σχετίζονται με την καθημερινή λειτουργία (μικρο-περιβάλλον), ανά μέγεθος επιχείρησης

Κλίμακα από 1 έως 5, όπου 1 = Καμία Δυσκολία και 5 = Πολύ Μεγάλη Δυσκολία

Εμφάνιση ποσοστού (%) απάντησης «Πολύ Μεγάλη Δυσκολία».

Πολύ Μικρές: 1-9 εργαζόμενοι, Μικρές 10-49 εργαζόμενοι, Μεσαίες 50-99 εργαζόμενοι και Μεγάλες >100 εργαζόμενοι

3. Αξιολόγηση μεταρρυθμίσεων τελευταίου έτους

Η ψηφιοποίηση του κράτους αποτελεί το “success story” των μεταρρυθμιστικών παρεμβάσεων κατά το τελευταίο έτος. Αντίθετα, χαμηλή ικανοποίηση εκφράζεται για τις μεταρρυθμίσεις σε όλα τα υπόλοιπα πεδία και ιδιαίτερα στη φορολογία και την απονομή δικαιοσύνης.

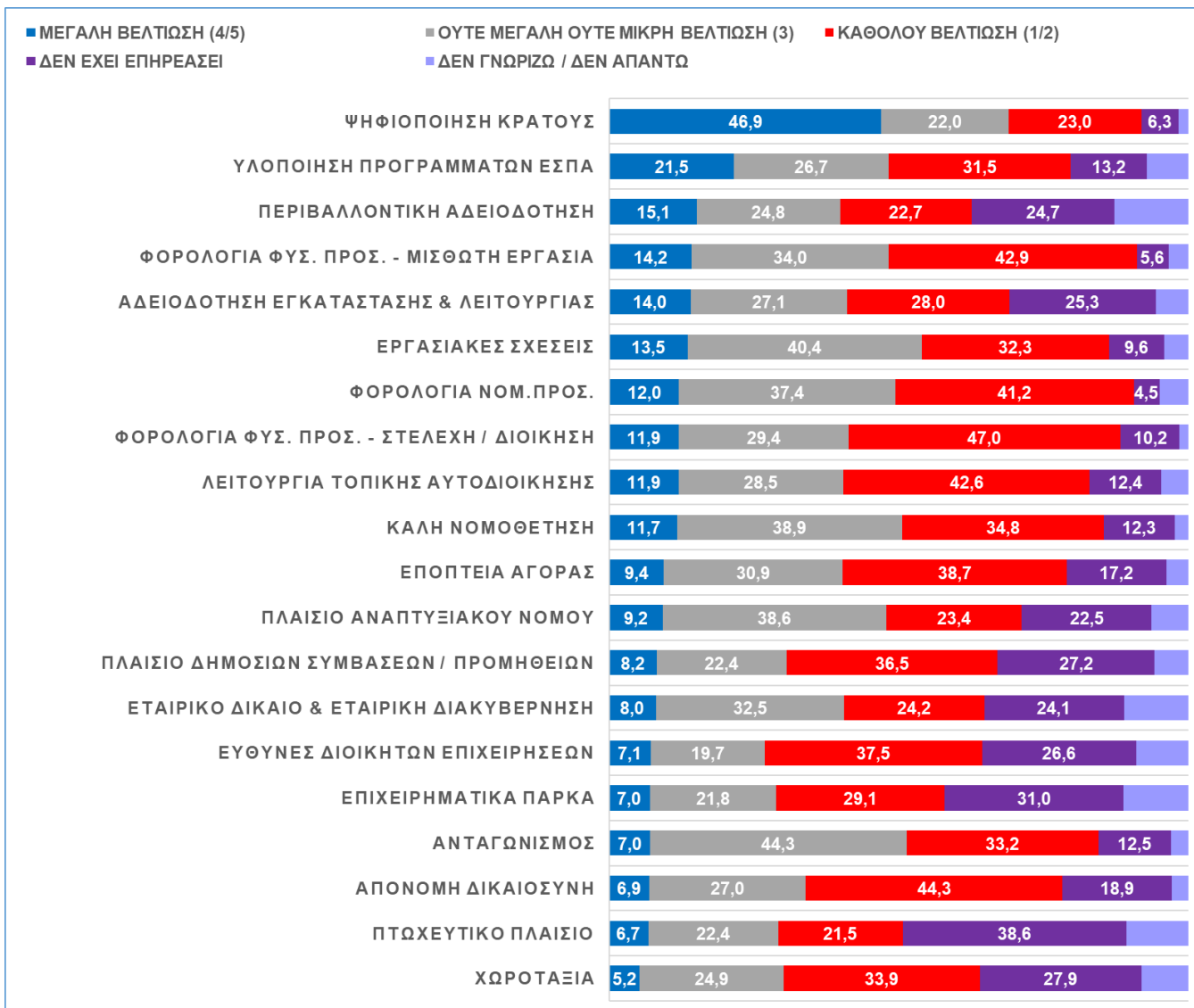
Το 46,9% διαπιστώνει μεγάλη βελτίωση για την επιχείρησή του χάρη στη ψηφιοποίηση του κράτους (Δ9). Αντιθέτως, σε όλα τα άλλα πεδία οι αρνητικές κρίσεις για τις μεταρρυθμίσεις τους τελευταίους 12 μήνες (βλ. κόκκινη μπάρα) υπερτερούν των θετικών κρίσεων (βλ. μπλε μπάρα). Ειδικά δε, στα ζητήματα της φορολογίας (φυσικών και νομικών προσώπων), στην απονομή δικαιοσύνης και στη λειτουργία της τοπικής αυτοδιοίκησης πάνω από το 40% των επιχειρήσεων εκτιμά ότι δεν έχει σημειωθεί κάποια βελτίωση τους τελευταίους 12 μήνες.

Σημειώνεται πως για το πτωχευτικό πλαίσιο και τη χωροταξία, οι απαντήσεις δόθηκαν πριν τους πρόσφατα ψηφισμένους νόμους (δείτε [εδώ](#) και [εδώ](#) για το ν. 4738/2020 και το σχετικό Flash Report ΣΕΒ και [εδώ](#) και [εδώ](#) για το ν. 4759/2020 και το σχετικό Flash Report ΣΕΒ, αντίστοιχα).

Δ9. Αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των μεταρρυθμίσεων που θεσμοθετήθηκαν στη διάρκεια των τελευταίων 12 μηνών στη λειτουργία των επιχειρήσεων

Κλίμακα από 1 έως 5, 1: Καθόλου Βελτίωση, 5: Μεγάλη Βελτίωση, Απαντήσεις σε ποσοστά (%).

4. Αξιολόγηση ποιότητας δημόσιων υπηρεσιών

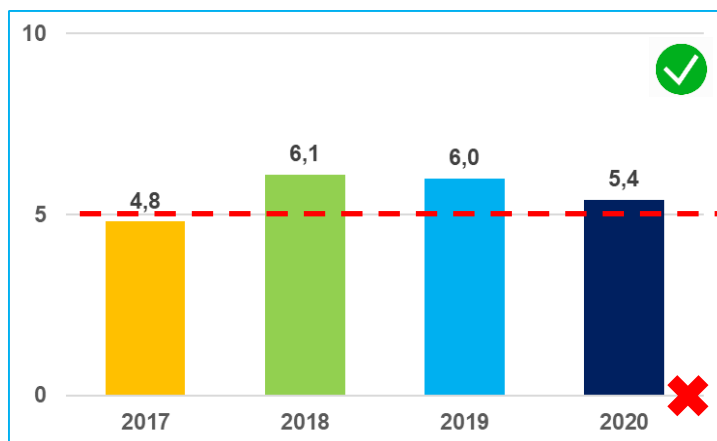
Η προσπάθεια ψηφιακού μετασχηματισμού στο δημόσιο τομέα που συνεχίστηκε και το 2020 (με πίεση και από την κρίση της πανδημίας του κορωνοϊού) δεν ήταν αρκετή για να βελτιωθεί ο Δείκτης Ικανοποίησης από την Ποιότητα των Δημόσιων Φορέων.

Ο βαθμός ικανοποίησης των επιχειρήσεων από την ποιότητα των Δημόσιων Φορέων / Υπηρεσιών σημειώνει υποχώρηση το 2020 σε 5,4 μονάδες (από 6,0 το 2019), παραμένοντας τουλάχιστον πάνω από τη βάση (Δ10). Το γεγονός αυτό σηματοδοτεί ότι οι προσπάθειες εκσυγχρονισμού και μετάβασης στην ηλεκτρονική διακυβέρνηση της δημόσιας διοίκησης που συνεχίστηκαν και το 2020 δεν είναι από μόνες τους αρκετές και ότι οι επιχειρήσεις έχουν ανάγκη να ανέβει το επίπεδο των υπηρεσιών που λαμβάνουν συνολικά.

Δ10. Δείκτης Ικανοποίησης από την Ποιότητα των Δημόσιων Φορέων / Υπηρεσιών

Κλίμακα από 1 έως 10, 1: Καμία Ικανοποίηση, 10: Πλήρης Ικανοποίηση

Η ψηφιοποίηση κάνει τη διαφορά: τρεις υπηρεσίες με ψηφιακή ταυτότητα (ΚΕΠ, ψηφιακή πύλη gov.gr και businessportal.gr) έχουν κερδίσει την εμπιστοσύνη των επιχειρήσεων. Αντίθετα, διαχρονική είναι η δυσαρέσκεια σε κρίσιμους φορείς, όπως τα Δικαστήρια και τα Υπουργεία.

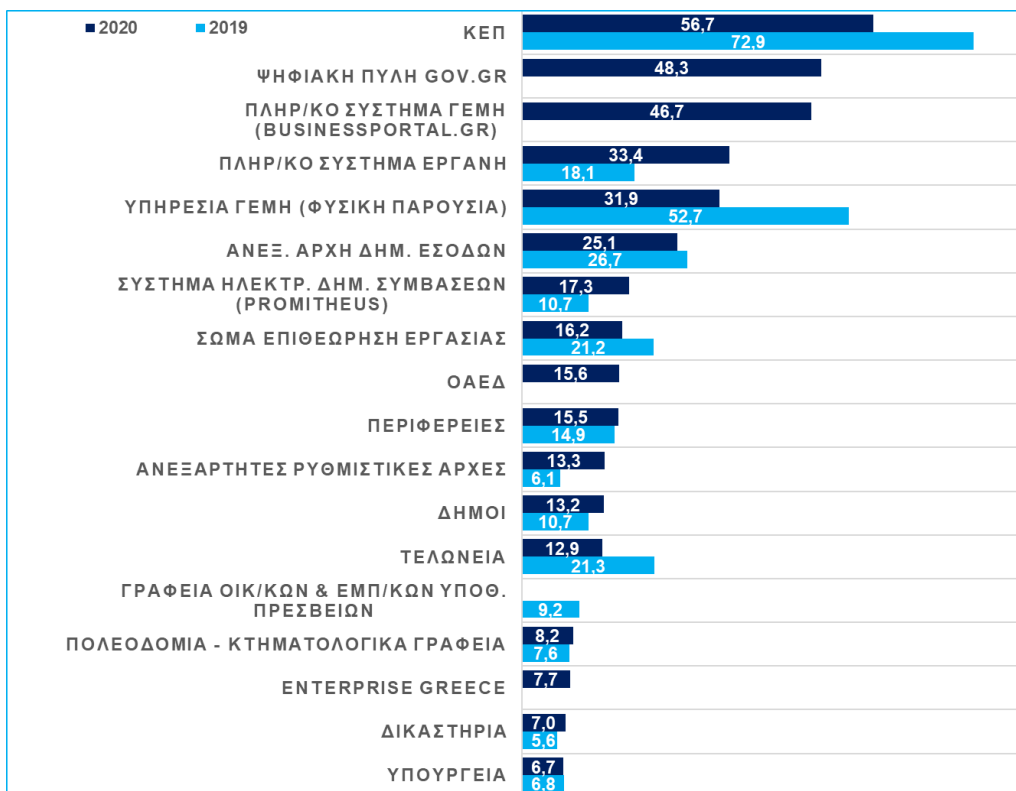
Την **πρώτη θέση** καταλαμβάνουν και το 2020 τα **ΚΕΠ**, παρά την υποχώρηση στο βαθμό ικανοποίησης κατά 15 π.μ. περίπου σε σχέση με το 2019 (**Δ11**). Μία πιθανή εξήγηση είναι η «υποκατάσταση» αρκετών υπηρεσιών του από τη νέα ψηφιακή πύλη της δημόσιας διοίκησης (gov.gr), ενώ και οι δυσκολίες της διαζώσης εξυπηρέτησης λόγω των συνθηκών της πανδημίας του κορωνοϊού ενδέχεται να έχουν παίξει ρόλο. **Ακολουθούν** στη δεύτερη θέση η **ψηφιακή πύλη gov.gr** με το 48,3% των επιχειρήσεων να είναι ικανοποιημένο μόλις στο πρώτο έτος λειτουργίας και στην τρίτη θέση το **businessportal.gr**, το πληροφοριακό σύστημα του ΓΕΜΗ, με ποσοστό 46,7%. Αντίθετα, στις **τελευταίες θέσεις** εντοπίζονται τα **Δικαστήρια** και τα **Υπουργεία**, με ποσοστά ικανοποίησης κάτω από 10% και δίχως σημάδια ουσιαστικής βελτίωσης από έτος σε έτος.

Εάν ληφθούν υπόψη οι **απαντήσεις μόνο όσων έχουν άποψη** επί των υπηρεσιών που λαμβάνουν από τους φορείς του δημοσίου, **τα αποτελέσματα διαφέρουν για κάποιους φορείς (Δ12)**. Από τη μία πλευρά, είναι μεγαλύτερος ο «πραγματικός» βαθμός ικανοποίησης για τους φορείς που σχετίζονται με την εξαγωγική δραστηριότητα (Enterprise Greece και Τελωνεία ανεβαίνουν στην 7^η και 9^η θέση αντίστοιχα, από την 15^η και 13^η θέση) και από την άλλη, αποτυπώνεται μεγαλύτερη δυσαρέσκεια για το Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας (υποχωρώντας από την 8^η στη 12^η θέση). Σημειώνεται δε, ότι για τα Δικαστήρια και τα Υπουργεία τα ποσοστά αρνητικών κρίσεων (βλ. κόκκινη μπάρα) είναι υπερ-τριπλάσια των θετικών κρίσεων (βλ. μπλε μπάρα).

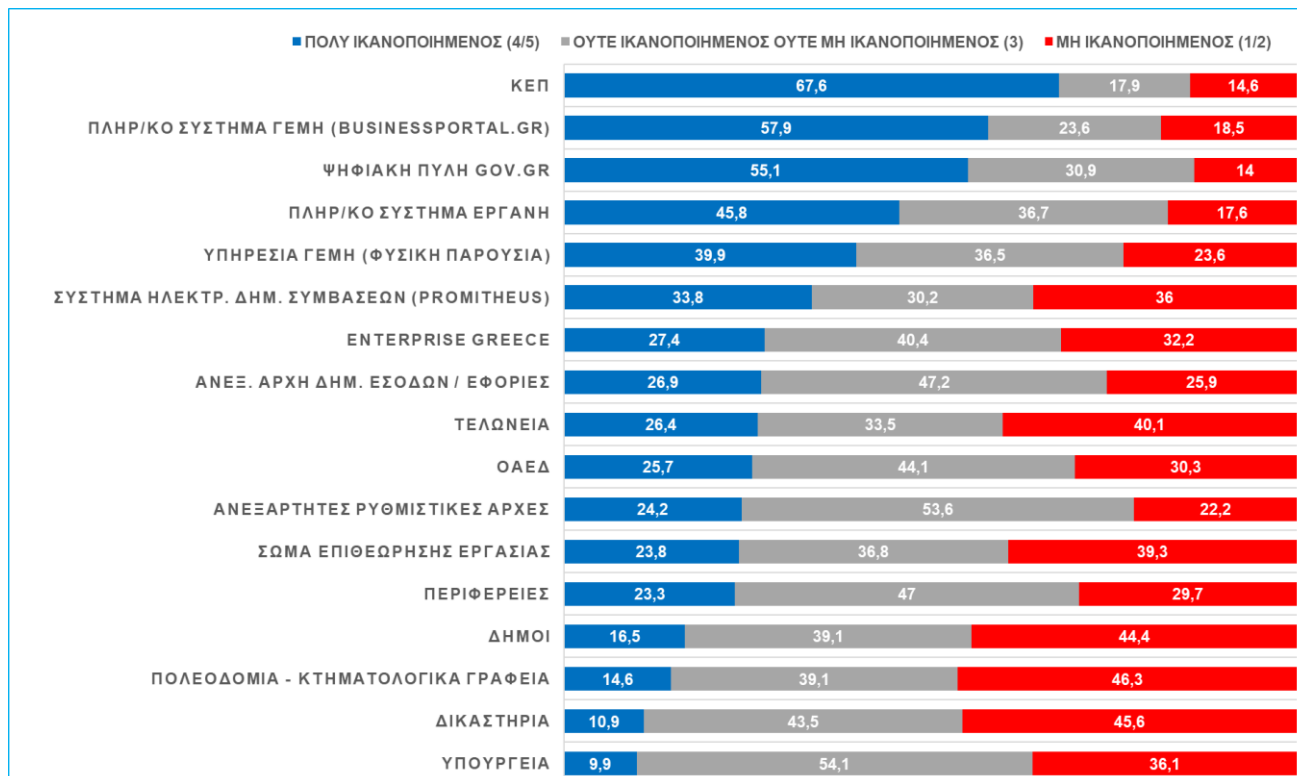
Δ11. Ποσοστό επιχειρήσεων που δηλώνουν ικανοποίηση από την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών από τους δημόσιους φορείς / υπηρεσίες

Κλίμακα από 1 έως 5, όπου 1 = Καθόλου Ικανοποιημένος και 5 = Πολύ Ικανοποιημένος. Εμφάνιση ποσοστού (%) απάντησης «Πολύ ικανοποιημένος (4/5)». Από το 2020 αξιολογούνται χωριστά το πληροφοριακό σύστημα ΓΕΜΗ και η Υπηρεσία ΓΕΜΗ φυσική παρουσία (οι τιμές του 2019 αφορούν στην ενιαία αξιολόγηση). Το 2020 αξιολογούνται για πρώτη φορά η ψηφιακή πύλη gov.gr, ο ΟΑΕΔ και το Enterprise Greece, το οποίο υποκατέστησε τα Γραφεία Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων στις Πρεσβείες.

Δ12. Αξιολόγηση των παρεχόμενων υπηρεσιών από τους δημόσιους φορείς / υπηρεσίες (2020)

Κλίμακα από 1 έως 5, όπου 1 = Καθόλου Ικανοποιημένος και 5 = Πολύ Ικανοποιημένος. Εμφάνιση απαντήσεων μόνο όσων έχουν άποψη.

Αποτελεσματικότητα και εξυπηρέτηση ζητούν από τις δημόσιες υπηρεσίες οι επιχειρήσεις²

Η «αποτελεσματικότητα» και η «εξυπηρέτηση», δηλαδή η παροχή δημοσίων υπηρεσιών με ταχύτητα, χωρίς λάθη και παραλείψεις και σε καλό κλίμα έλαβαν τη χαμηλότερη αξιολόγηση (**Δ13**). Η περαιτέρω αξιοποίηση των ψηφιακών εργαλείων και διαδικασιών μπορεί να συμβάλει σημαντικά στη βελτίωσή τους.

Δεν είναι τυχαίο άλλωστε ότι στο **Ελληνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας** (σε δημόσια διαβούλευση [εδώ](#)) ο ψηφιακός μετασχηματισμός του κράτους και η ενίσχυση της ψηφιακής διακυβέρνησης αποτελούν ξεκάθαρη στρατηγική επιλογή.

Άλλη μία διάσταση που θα πρέπει να αναδειχθεί είναι η αυξανόμενη σημασία ζητημάτων που συνδέονται με την **κυβερνοασφάλεια**, καθώς ο **ψηφιακός μετασχηματισμός** επιφέρει και ψηφιακούς κινδύνους όπου απαιτείται ιδιαίτερη προσοχή και μέριμνα (δείτε [εδώ](#) Special Report του ΣΕΒ για την κυβερνοασφάλεια).

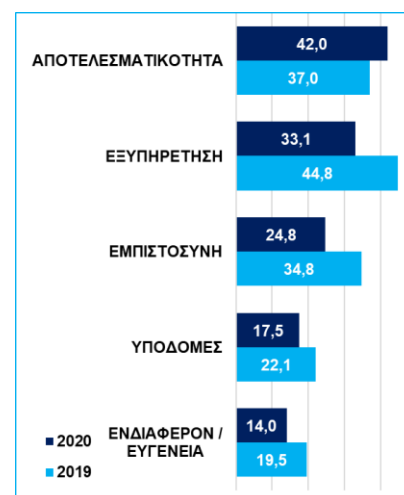
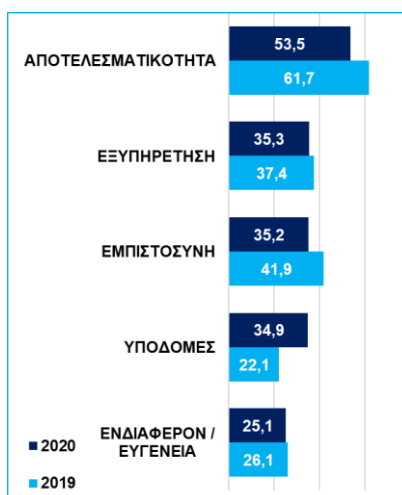
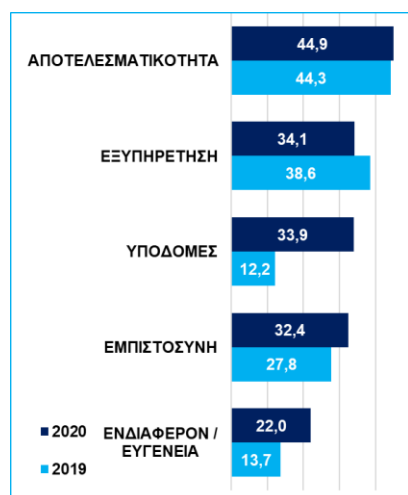
Δ13. Άξονες στους οποίους πρέπει, άμεσα και πρωτίστως να υπάρξουν βελτιώσεις ώστε να αναβαθμιστεί η ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις από τους δημόσιους φορείς / υπηρεσίες (2020)

Έχουν επιλεγεί εκείνοι οι φορείς του δημοσίου με τη χαμηλότερη ικανοποίηση, μόνο όσων έχουν άποψη. Απαντούν μόνο όσοι δήλωσαν «Καθόλου / Ελάχιστα / Λίγο Ικανοποιημένοι» από την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών. Δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων. Απαντήσεις σε ποσοστά (%). Για το Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για το 2018 και 2017.

Υπουργεία

Δικαστήρια

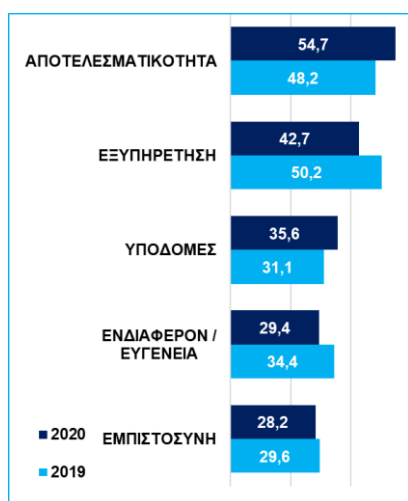
Πολεοδομίες

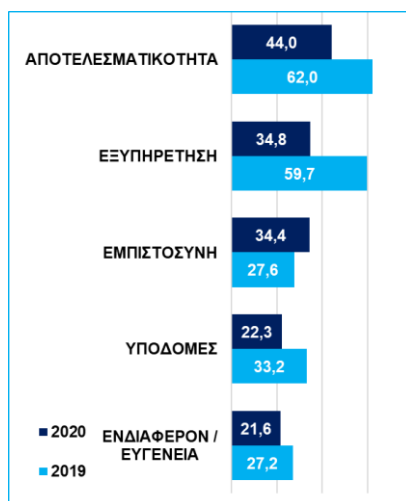
² Η αξιολόγηση των φορέων του δημοσίου πραγματοποιήθηκε στη βάση πέντε αξόνων ως εξής:
Αποτελεσματικότητα: παροχή υπηρεσιών αποτελεσματικά - έγκαιρα / στον προβλεπόμενο χρόνο - χωρίς λάθη και παραλείψεις, **Εξυπηρέτηση:** παροχή υπηρεσιών πρόθυμα - αφιερώνοντας χρόνο - με ταχεία εξυπηρέτηση, **Εμπιστοσύνη:** μετάδοση αισθήματος εμπιστοσύνης και σιγουριάς για τις γνώσεις και δεξιότητες του προσωπικού - τήρηση εμπιστευτικότητας των δεδομένων, **Ενδιαφέρον:** παροχή υπηρεσιών σε κλίμα καλής συνεργασίας / επίδειξης προσωπικού ενδιαφέροντος για όλες τις φάσεις του αιτήματος - κατανόηση των εξειδικευμένων αιτημάτων των επιχειρήσεων, **Υποδομές:** ποιότητα των κτηριακών εγκαταστάσεων - τεχνολογικών υποδομών – επάρκεια εξοπλισμού και υλικοτεχνικής υποδομής.

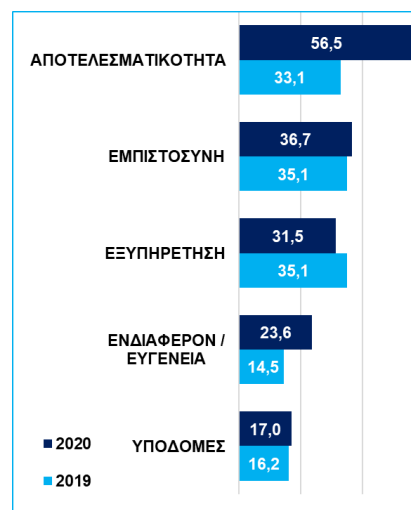
Δήμοι

Περιφέρειες

Σώμα Επιθ. Εργασίας

5. Αξιολόγηση της οικονομικής πορείας της χώρας και των επιχειρήσεων

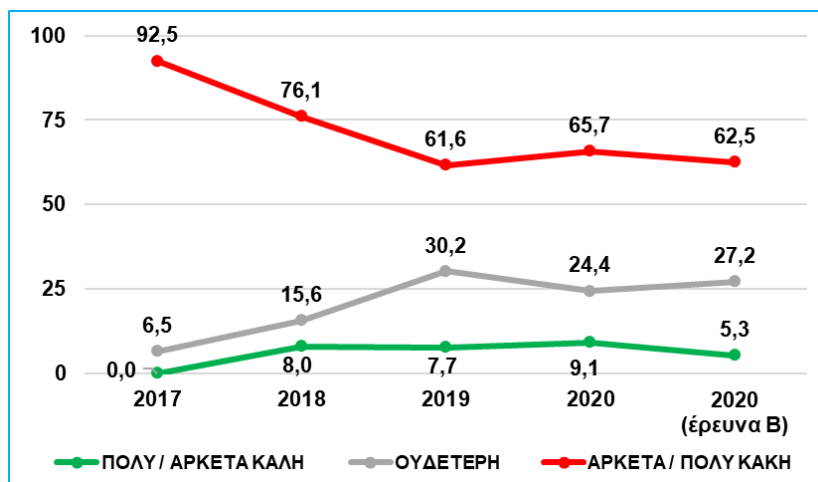
Σταθερή χαρακτηρίζεται η αξιολόγηση των επιχειρήσεων για την πορεία της χώρας το 2020, καθώς, παρά την κρίση της πανδημίας του κορωνοϊού, καταγράφεται μικρή επιδείνωση έναντι του 2019.

Δύο στις τρεις επιχειρήσεις θεωρούν ότι η υφιστάμενη οικονομική κατάσταση της χώρας είναι κακή, μια μικρή επιδείνωση (κατά 4 π.μ.) η οποία προέρχεται κυρίως από τη «μετακίνηση» των επιχειρήσεων με ουδέτερη άποψη (Δ14).

Δ14. Αξιολόγηση υφιστάμενης οικονομικής κατάστασης χώρας

Οι απαντήσεις είναι σε ποσοστά. Δεν συμπεριλαμβάνονται οι απαντήσεις «Δεν Ξέρω / Δεν Απαντώ».

Έρευνα Β: αποτελέσματα της έρευνας στο διάστημα 23.11 - 03.12.2020.

Μετριασμός των προσδοκιών των επιχειρήσεων: περισσότερες οι αρνητικές εκτιμήσεις για το 2020, σε αντίθεση με το 2019.

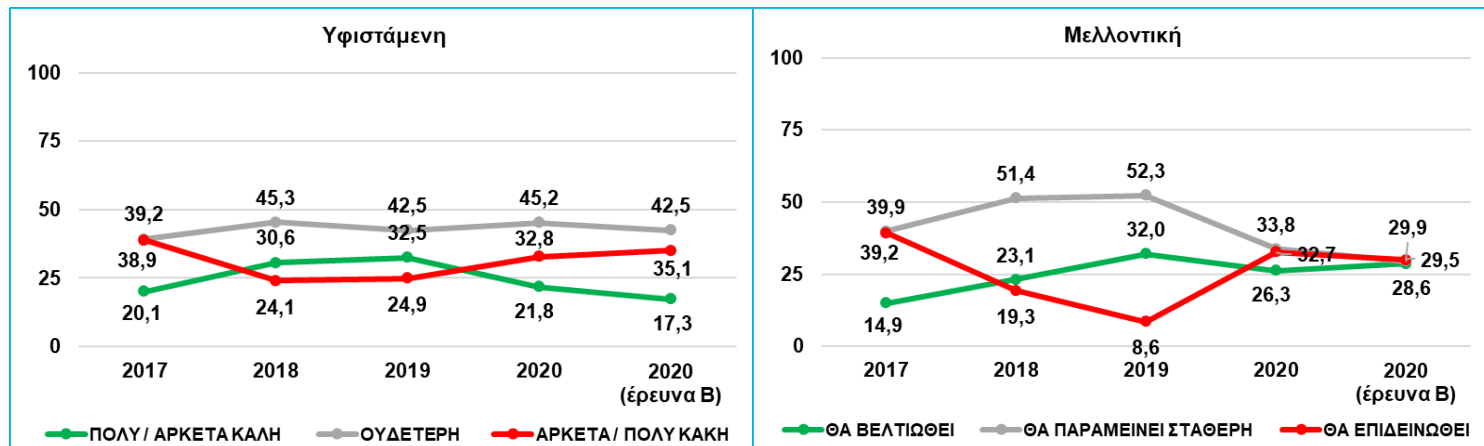
Το 32,8% την αξιολογεί ως κακή (έναντι 24,9% το 2019) ενώ το 21,8% ως καλή (έναντι 32,5%), αποτυπώνοντας την έντονη επίδραση της πανδημίας (Δ15).

Όσον αφορά στη μελλοντική οικονομική κατάσταση, μία στις τρεις επιχειρήσεις εκτιμά ότι αυτή θα επιδεινωθεί και όμοιο ποσοστό ότι θα παραμείνει σταθερή. Συγκρίνοντας τα αποτελέσματα με το 2019 επί της ουσίας έχουν μετακινηθεί επιχειρήσεις από την ουδέτερη προσδοκία στην επιδείνωση.

Δ15. Αξιολόγηση υφιστάμενης και μελλοντικής οικονομικής κατάστασης επιχείρησης

Οι απαντήσεις είναι σε ποσοστά. Δεν συμπεριλαμβάνονται οι απαντήσεις «Δεν Ξέρω / Δεν Απαντώ».
Έρευνα Β: αποτελέσματα της έρευνας στο διάστημα 23.11 - 03.12.2020.

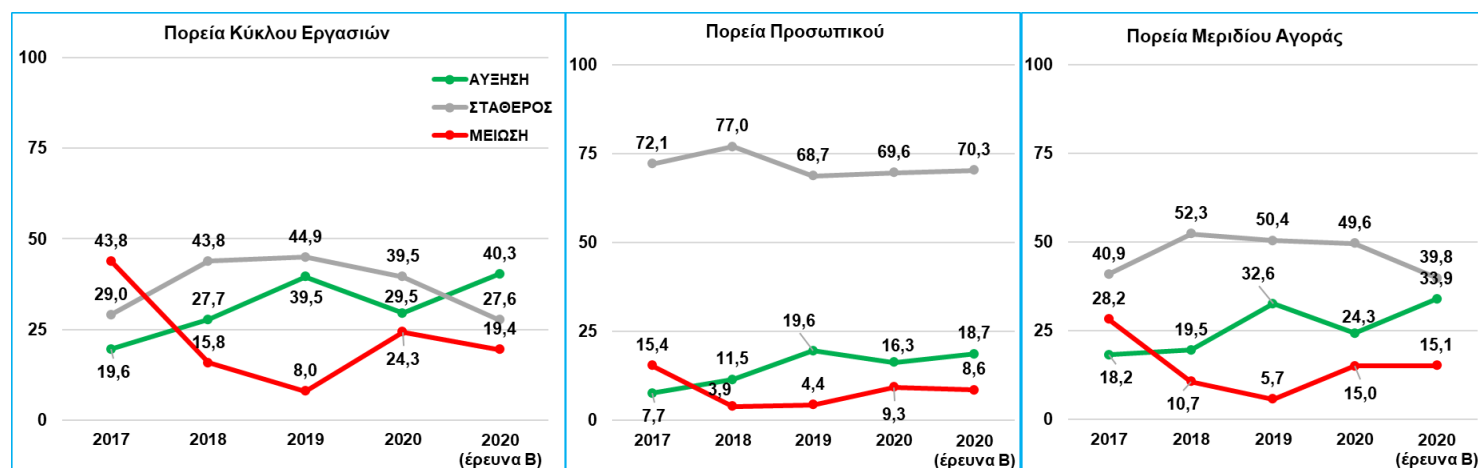

Το 70% των επιχειρήσεων θα διατηρήσει σταθερό το προσωπικό το επόμενο έτος και το 40% σταθερό τον τζίρο του

Σε σχέση με το προηγούμενο έτος, το 2020 παρατηρείται σημαντική αύξηση των επιχειρήσεων που φοβούνται πτώση των πωλήσεών τους (από 8,0% σε 24,3%) - (Δ16). Θετική εξέλιξη είναι το γεγονός πως η πλειονότητα των επιχειρήσεων (69,6%) θα διατηρήσει σταθερό το προσωπικό. Τέλος, μία στις δύο επιχειρήσεις προβλέπει ότι θα διατηρήσει το μερίδιο αγοράς που κατέχει.

Δ16. Εκτίμηση για πορεία επιχείρησης τον επόμενο χρόνο, σε σχέση με Κύκλο Εργασιών, Προσωπικό και Μερίδιο Αγοράς

Οι απαντήσεις είναι σε ποσοστά. Δεν συμπεριλαμβάνονται οι απαντήσεις «Δεν Ξέρω / Δεν Απαντώ».
Έρευνα Β: αποτελέσματα της έρευνας στο διάστημα 23.11 - 03.12.2020.

Μείωση των πωλήσεων με βασική αιτία την κρίση της πανδημίας του κορωνοϊού

Επτά στις δέκα επιχειρήσεις αποδίδουν τη μείωση των πωλήσεων που αντιμετώπισαν το 2020 στην κρίση της πανδημίας του κορωνοϊού (Δ17, βλ. γράφημα αριστερά), με τις αρνητικές συνέπειες της πανδημίας να συνεχίζονται με όμοια ένταση και τον επόμενο χρόνο (βλ. γράφημα δεξιά). Ως σημαντικός λόγος για τη μείωση των πωλήσεων το 2021 παρουσιάζεται επίσης, η συνολική επιδείνωση της οικονομικής κατάστασης της χώρας (67,7%).

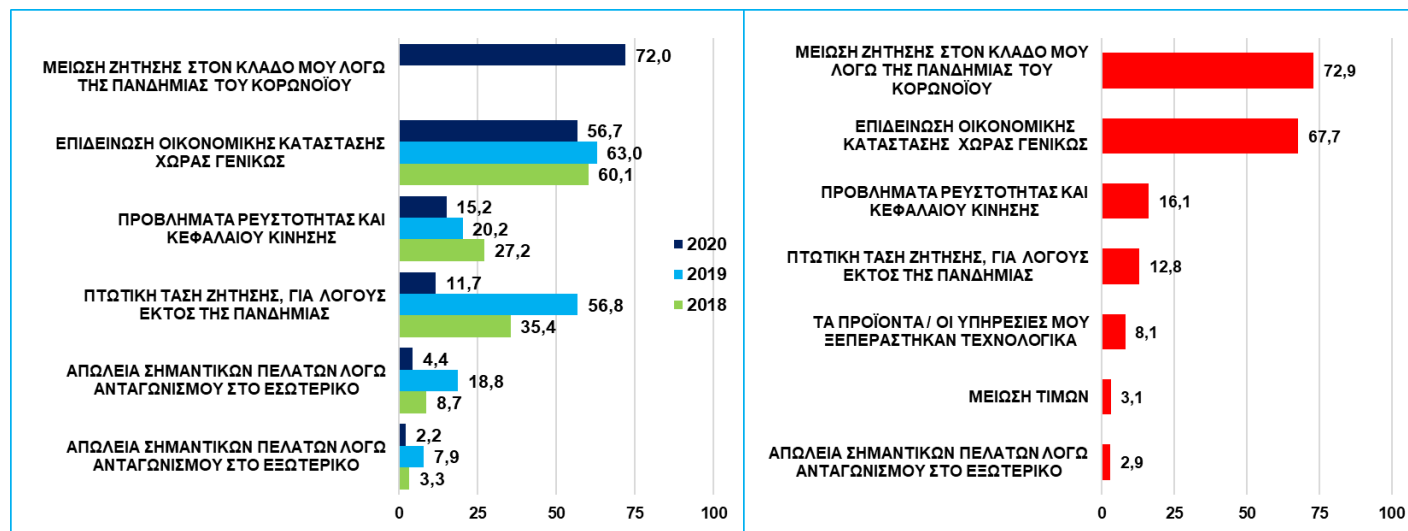

Δ17. Λόγοι μείωσης του Κύκλου Εργασιών σε σχέση με τον προηγούμενο χρόνο (αριστερά) και τον επόμενο χρόνο (δεξιά)

Οι απαντήσεις είναι σε ποσοστά. Δυνατότητα δύο απαντήσεων.

Πραγματικό - Τι όντως έγινε

Προσδοκία - Τι εκτιμάται ότι θα γίνει το 2021

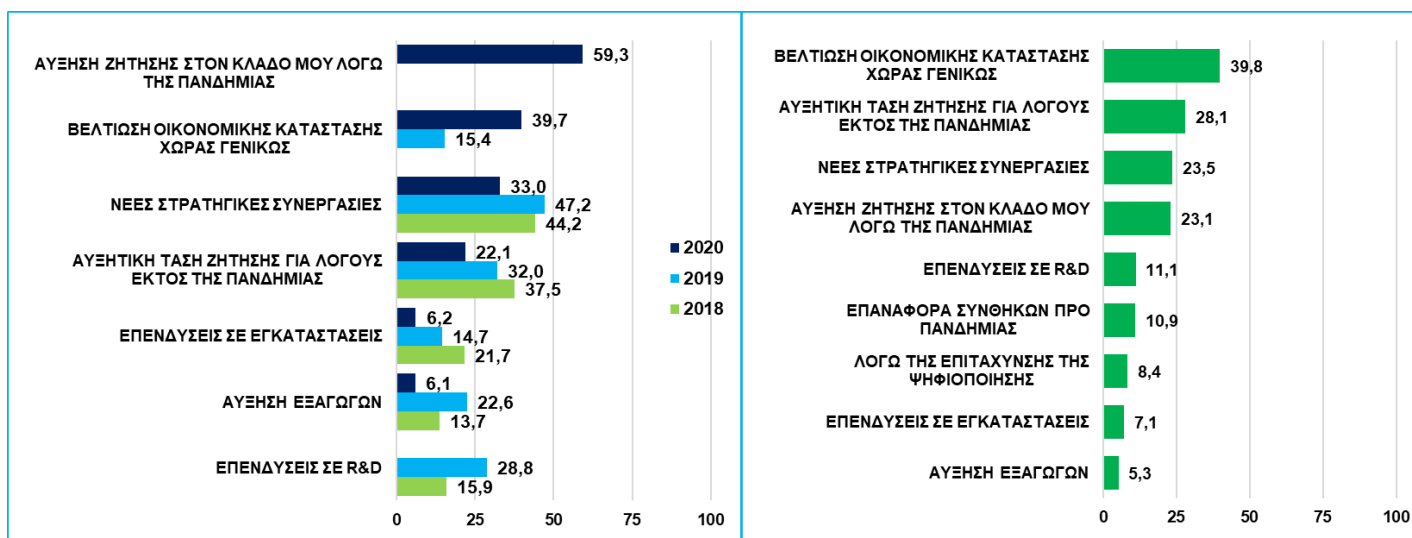
Στον αντίποδα, υπάρχουν και **επιχειρήσεις με αυξημένες πωλήσεις το 2020 λόγω της πανδημίας**. Το 59,3% αυτών συνδέει την πορεία των πωλήσεων με την αύξηση της ζήτησης στον κλάδο που δραστηριοποιούνται (**Δ18**). Πρόκειται για μία παρωδική σχέση, καθώς για το 2021 ως πρώτος λόγος **άνόδου καταγράφεται η βελτίωση της οικονομικής κατάστασης της χώρας γενικώς**, με ποσοστό 39,8% (βλ. γράφημα δεξιά), το οποίο μάλιστα είναι σχεδόν ίδιο με το «απολογιστικό» του 2020 (βλ. γράφημα αριστερά).

Δ18. Λόγοι αύξησης του Κύκλου Εργασιών σε σχέση με τον προηγούμενο χρόνο (αριστερά) και τον επόμενο χρόνο (δεξιά)

Οι απαντήσεις είναι σε ποσοστά. Δυνατότητα δύο απαντήσεων.

Πραγματικό - Τι όντως έγινε το εκάστοτε έτος

Προσδοκία - Τι εκτιμάται ότι θα γίνει το 2021

6. Το επιχειρηματικό περιβάλλον στην εποχή του covid-19

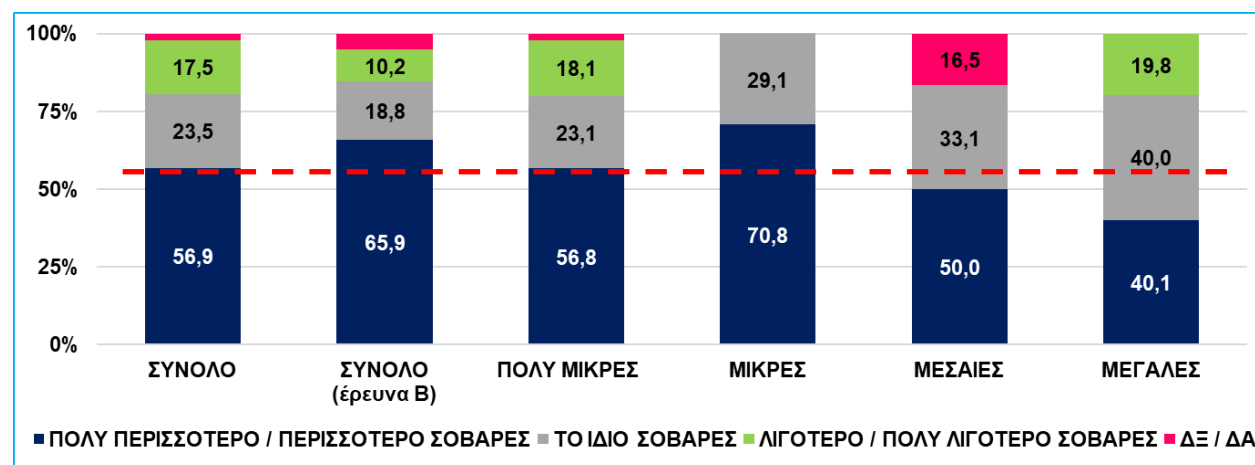
Covid-19 vs οικονομική κρίση: 1-0

Για σχεδόν το 57% των επιχειρήσεων, οι **επιπτώσεις της πανδημίας του κορωνοϊού** στην ελληνική οικονομία είναι πιο σοβαρές σε σχέση με τις επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης, ποσοστό που μετά την επιβολή της δεύτερης καραντίνας παρουσιάζεται αυξημένο κατά 10 π.μ. (**Δ19**).

Ως προς τα μεγέθη επιχειρήσεων, οι Μικρές επιχειρήσεις και οι Πολύ Μικρές επιχειρήσεις θεωρούν ως πιο σοβαρές τις επιπτώσεις της πανδημίας σε σύγκριση με την οικονομική κρίση (70,8% και 56,8% αντίστοιχα). Αντίθετα, το 40% των Μεγάλων επιχειρήσεων τις αξιολογεί ως εξίσου σοβαρές υποδηλώνοντας μια πιο «ψύχραιμη» προσέγγιση στη διαχείριση της τρέχουσας κρίσης.

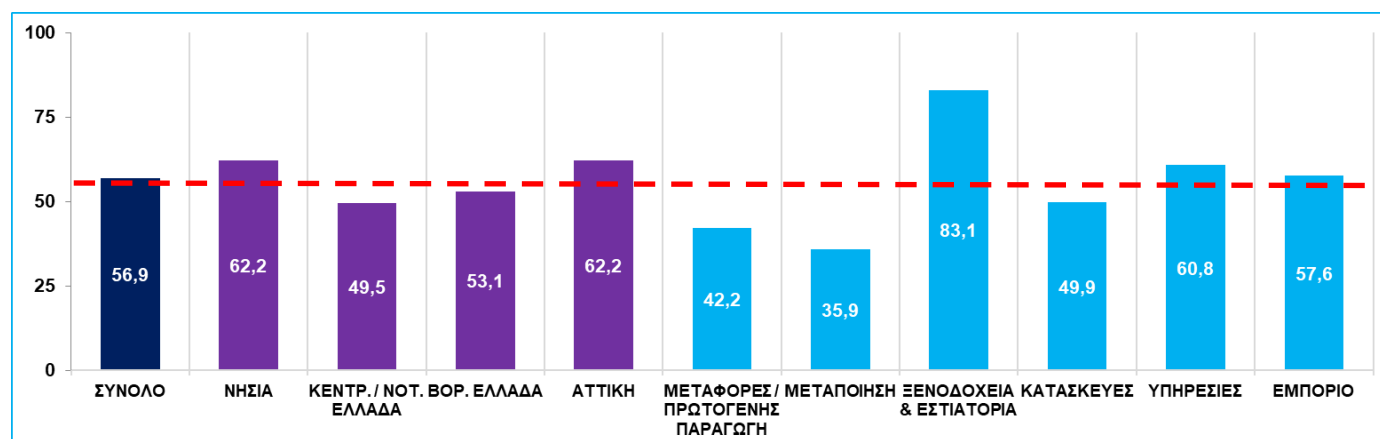
Δ19. Εκτίμηση για τις επιπτώσεις της πανδημίας του κορωνοϊού στην ελληνική οικονομία συγκριτικά με τις επιπτώσεις της περιόδου της οικονομικής κρίσης, ανάλυση ανά μέγεθος επιχείρησης

Πολύ Μικρές: 1-9 εργαζόμενοι, Μικρές 10-49 εργαζόμενοι, Μεσαίες 50-99 εργαζόμενοι και Μεγάλες >100 εργαζόμενοι
 Έρευνα Β: αποτελέσματα της έρευνας στο διάστημα 23.11 - 03.12.2020, διαθέσιμα μόνο για το Σύνολο.

Επιχειρήσεις συνδεδεμένες με τον τουρισμό, δηλαδή κλάδοι **Ξενοδοχείων / Εστίασης**, αλλά και εκείνες στη **Νησιωτική Ελλάδα**, αξιολογούν ως **πολύ πιο έντονες τις αρνητικές επιπτώσεις της πανδημίας του κορωνοϊού (Δ20)**. Αντίθετα, οι επιχειρήσεις στη **Μεταποίηση** και στις **Μεταφορές / Πρωτογενή Τομέα παρουσιάζονται πιο ανθεκτικές** στις συνέπειες της υγειονομικής κρίσης, όντας σημαντικά χαμηλότερα από το μέσο όρο (21,0 και 14,7 π.μ. αντίστοιχα).

Δ20. Ποσοστό επιχειρήσεων που θεωρεί τις επιπτώσεις της πανδημίας του κορωνοϊού στην ελληνική οικονομία ως Πολύ Περισσότερο / Περισσότερο Σοβαρές συγκριτικά με τις επιπτώσεις της περιόδου της οικονομικής κρίσης, ανάλυση ανά έδρα και κλάδο επιχείρησης

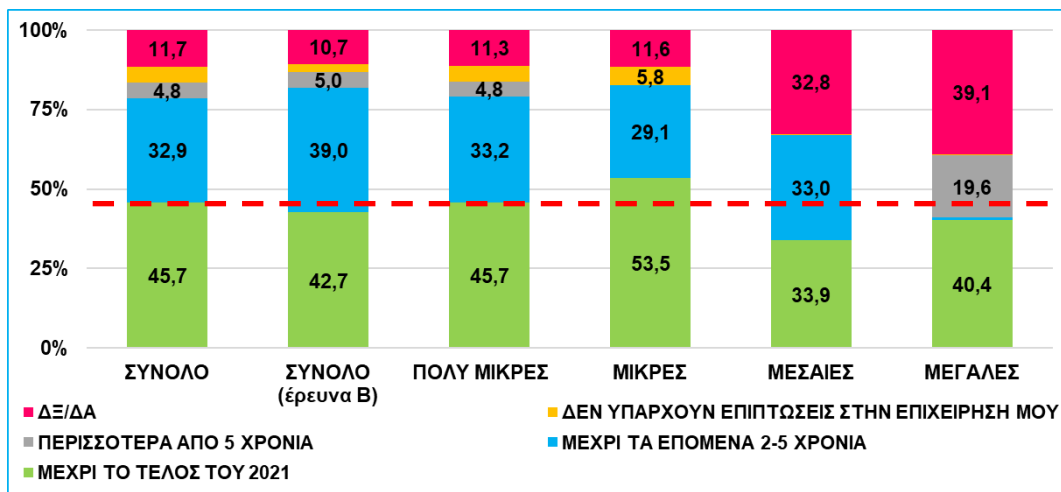
Διάρκεια των επιπτώσεων - ελπίδες για σύντομη διάρκεια (ως το 2021)

Το 45,7% των επιχειρήσεων προσδοκά ένα σύντομο τέλος στην κρίση, δηλαδή ως το τέλος του 2021 (Δ21). Ωστόσο, για μία στις τρεις επιχειρήσεις, η λήξη των συνεπειών τοποθετείται στα επόμενα 2-5 χρόνια. Η χρονική διάρκεια της πανδημίας (και το 2ο lockdown όπως αποτυπώνεται στην έρευνα Β) συμβάλει στην ενίσχυση του ποσοστού για μεγαλύτερη διάρκεια των συνεπειών για 2-5 χρόνια (39%).

Η μεγάλη αβεβαιότητα που επικρατεί αναδεικνύεται από το σημαντικό ποσοστό Μεγάλων και Μεσαίων επιχειρήσεων που αδυνατούν να εκτιμήσουν τη διάρκεια των επιπτώσεων (39,1% και 32,8% αντίστοιχα).

Δ21. Εκτίμηση για τη διάρκεια των επιπτώσεων της πανδημίας του κορωνοϊού στην επιχείρηση, ανάλυση ανά μέγεθος επιχείρησης

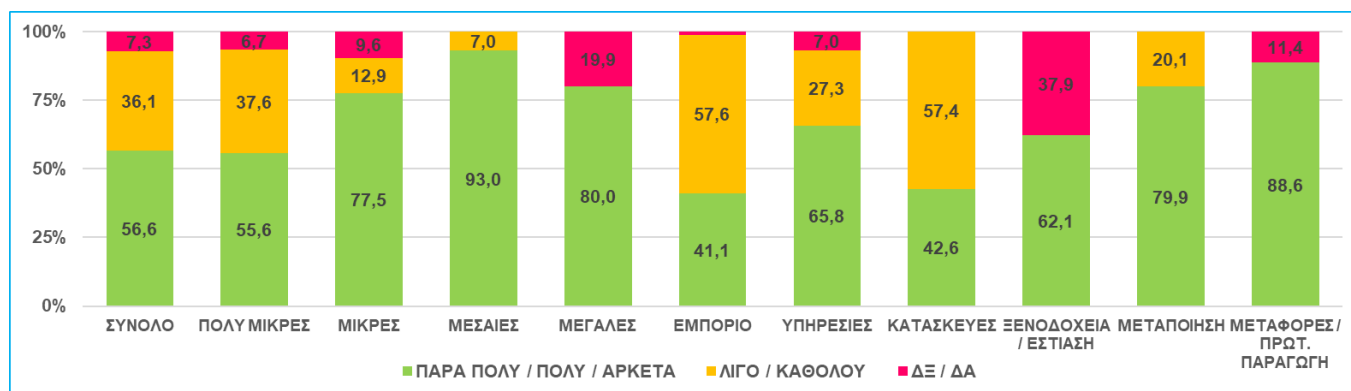
Πολύ Μικρές: 1-9 εργαζόμενοι,
Μικρές 10-49 εργαζόμενοι,
Μεσαίες 50-99 εργαζόμενοι και
Μεγάλες >100 εργαζόμενοι
Έρευνα Β: αποτελέσματα της έρευνας στο διάστημα 23.11 - 03.12.2020, διαθέσιμα μόνο για το Σύνολο.

Το 56,6% θεωρεί ότι η διάθεση του εμβολίου κατά του covid-19 θα επηρεάσει θετικά την επιχείρησή του (Δ22).

Ωστόσο, συγκεκριμένοι κλάδοι, όπως το Εμπόριο και οι Κατασκευές, αλλά και οι Πολύ Μικρές επιχειρήσεις, δεν αναμένουν να υπάρξει επίδραση στη λειτουργία τους από τη διάθεση του εμβολίου.

Δ22. Αξιολόγηση επίδρασης της διάθεσης του εμβολίου κατά του covid-19 στη λειτουργία της επιχείρησης

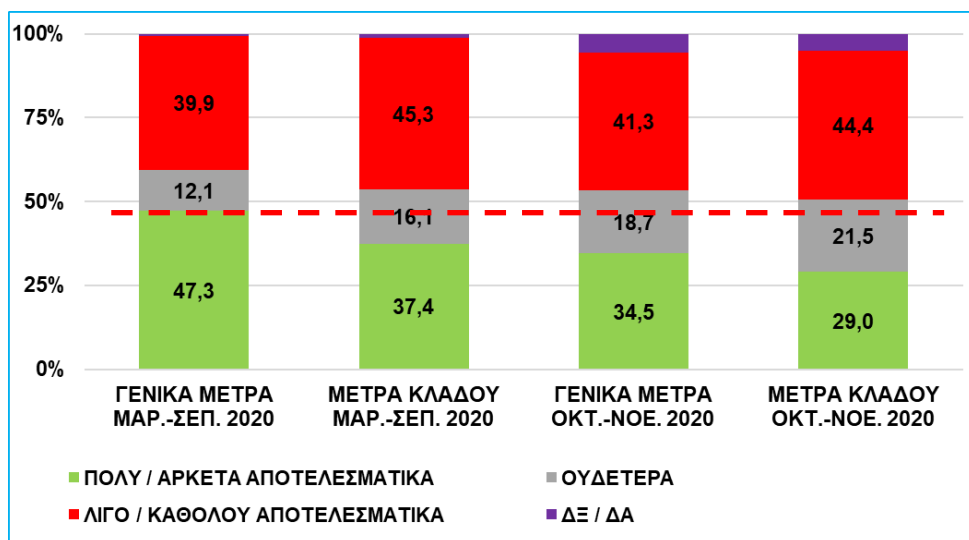

Τα οριζόντια μέτρα στήριξης της πρώτης περιόδου κρίνονται θετικότερα από τις παρεμβάσεις ανά κλάδο - Μεγαλύτερη δυσαρέσκεια καταγράφεται στη 2η περίοδο

Μια στις δύο επιχειρήσεις (47,3%) χαρακτηρίζει αποτελεσματικά τα οριζόντια μέτρα στήριξης που λήφθηκαν την περίοδο Μαρτίου-Σεπτεμβρίου (Δ23). Ανά κλάδο, η εικόνα αντιστρέφεται με αρνητικές αξιολογήσεις στο 45,3% και θετικές στο 37,4%. Η απόκλιση αυτή καταγράφεται σαν δυσαρέσκεια όταν η αξιολόγηση καθίσταται «προσωπική υπόθεση».

Όσον αφορά στα μέτρα που λήφθηκαν την περίοδο Οκτωβρίου-Νοεμβρίου, κρίνονται ακόμα λιγότερο αποτελεσματικά, τόσο σε γενικό επίπεδο όσο και ανά κλάδο, με περισσότερες από 4 στις 10 επιχειρήσεις να είναι δυσαρεστημένες.

Δ23. Αξιολόγηση γενικών και ειδικών ανά κλάδο μέτρων στήριξης των επιχειρήσεων που υιοθέτησε η κυβέρνηση για την αντιμετώπιση της κρίσης της πανδημίας του κορωνοϊού

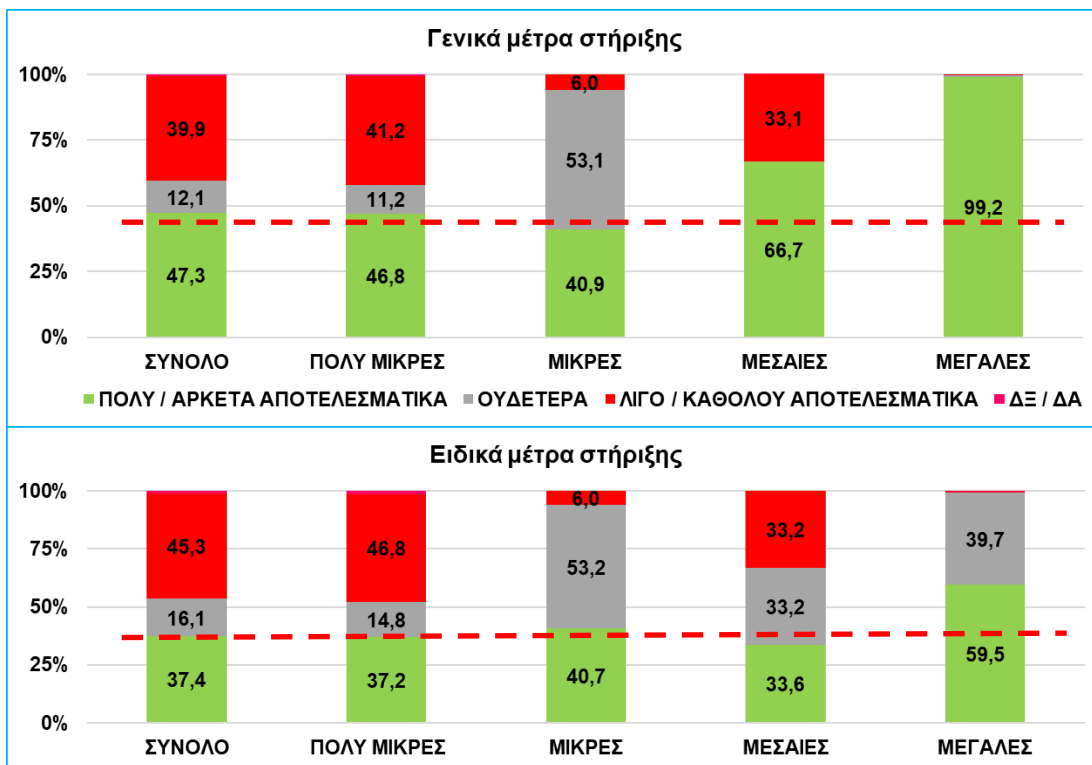

Ανά μέγεθος, όλες οι κατηγορίες επιχειρήσεων αξιολογούν ως πιο αποτελεσματικά τα γενικά μέτρα στήριξης της περιόδου Μαρτίου-Σεπτεμβρίου από τα ειδικά μέτρα στήριξης ανά κλάδο (Δ24). Οι Μεγάλες και οι Μεσαίες επιχειρήσεις παρουσιάζουν με διαφορά τα μεγαλύτερα ποσοστά των θετικών κρίσεων στα γενικά μέτρα (99,2% και 66,7% αντίστοιχα), όμως οι θετικές τους κρίσεις υποχωρούν σημαντικά για τα ειδικά μέτρα (59,5% και 33,6% αντίστοιχα). Ανά κλάδο, οι Μεταφορές / Πρωτογενής Τομέας (περισσότερο) και Κατασκευές (λιγότερο) είναι οι μόνοι κλάδοι που αξιολογούν ως πιο αποτελεσματικά τα μέτρα για τον κλάδο τους από το μέσο όρο (Δ25).

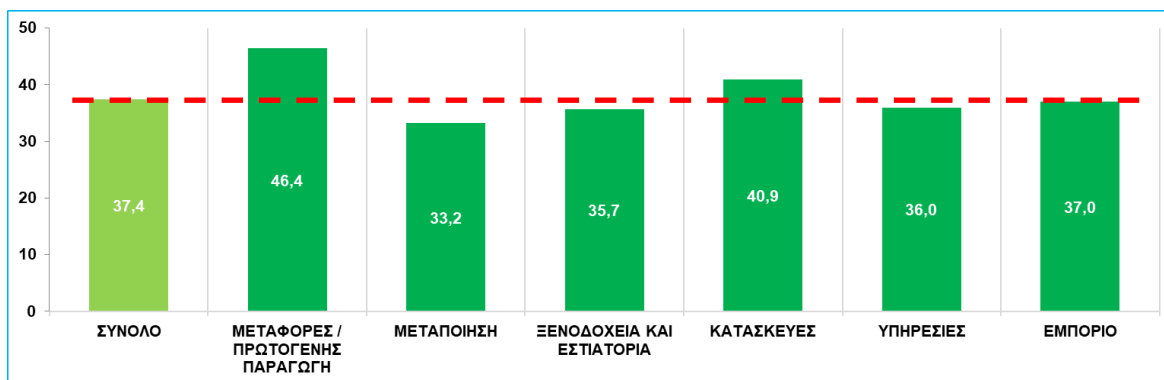
Στο πρώτο κύμα της πανδημίας του κορωνοϊού (το Μάρτιο 2020), μία στις τρεις επιχειρήσεις του δείγματος έκλεισε βάσει κρατικής απόφασης, ενώ στο δεύτερο (το Νοέμβριο 2020) μία στις τέσσερις (Δ26).

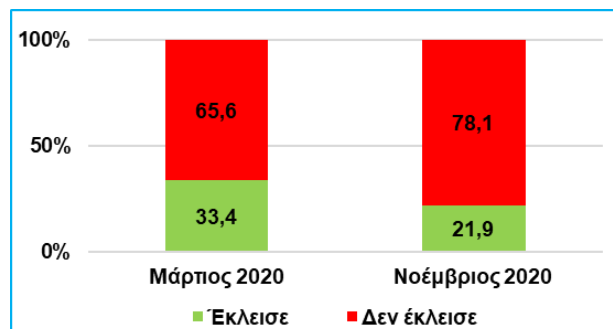
Δ24. Αξιολόγηση γενικών και ειδικών ανά κλάδο μέτρων στήριξης των επιχειρήσεων που υιοθέτησε η κυβέρνηση για την αντιμετώπιση της κρίσης της πανδημίας του κορωνοϊού την περίοδο Μαρτίου-Σεπτεμβρίου, ανάλυση ανά μέγεθος επιχείρησης
 Πολύ Μικρές: 1-9 εργαζόμενοι, Μικρές 10-49 εργαζόμενοι, Μεσαίες 50-99 εργαζόμενοι και Μεγάλες >100 εργαζόμενοι

Δ25. Ποσοστό επιχειρήσεων που θεωρεί Πολύ / Αρκετά αποτελεσματικά τα ειδικά ανά κλάδο μέτρα στήριξης που υιοθέτησε η κυβέρνηση για την αντιμετώπιση της κρίσης της πανδημίας του κορωνοϊού την περίοδο Μαρτίου-Σεπτεμβρίου

Δ26. Ποσοστό επιχειρήσεων που έκλεισαν βάσει κρατικής απόφασης κατά την κρίση της πανδημίας του κορωνοϊού

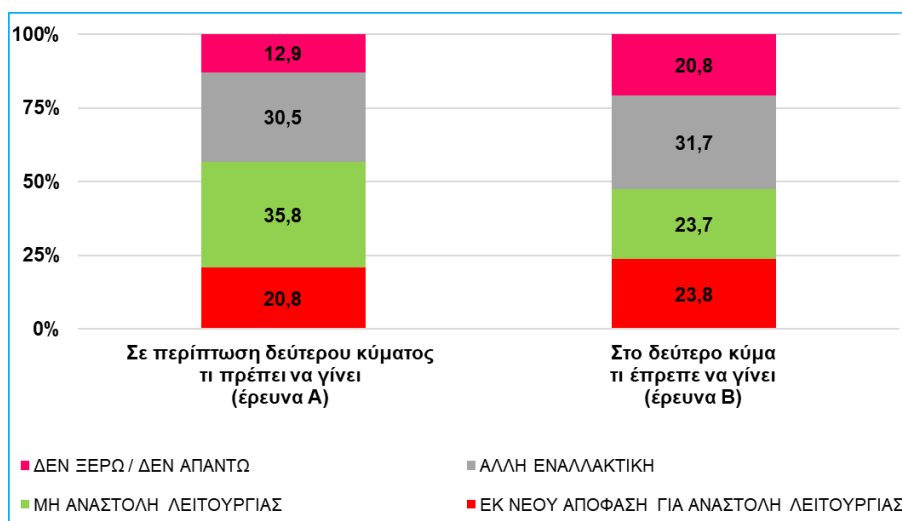

Δύο στις τρεις επιχειρήσεις και ζητούν λειτουργία της οικονομίας με εφαρμογή στοχευμένων και ειδικών μέτρων

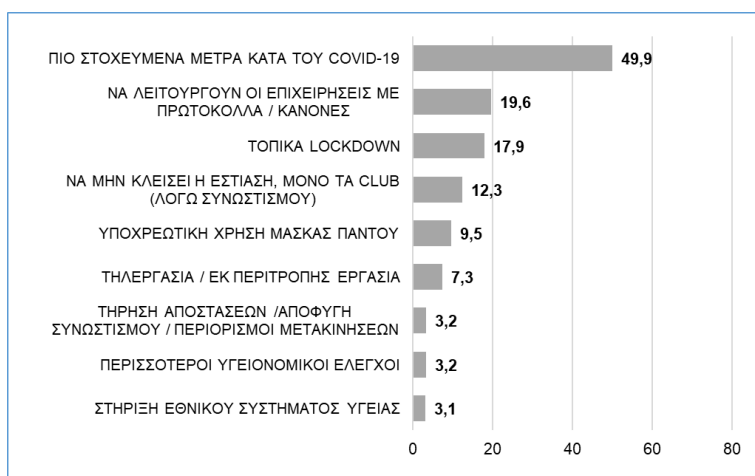
Πριν την έλευση του δεύτερου κύματος της πανδημίας³, το **35,8%** που ανέστειλε τη λειτουργία του δήλωνε ότι **δεν θα έπρεπε να ληφθεί εκ νέου απόφαση για αναστολή λειτουργίας στο μέλλον**, ενώ το 30,5% πρότεινε άλλες εναλλακτικές διαχείρισης σε περίπτωση δεύτερου κύματος (**Δ27**). Τελικά με την έλευση του δεύτερου κύματος που σημειώθηκε λήφθηκε **εκ νέου απόφαση για αναστολή λειτουργίας⁴**, γεγονός με το οποίο **συμφωνεί το 23,8% των επιχειρήσεων**. Ακόμα, συγκριτικά με τα αποτελέσματα της έρευνας Α (Σεπ.-Οκτ. 2020) παρουσιάζεται **αυξημένο το ποσοστό όσων αδυνατούν να απαντήσουν** στο ερώτημα περί αναστολής λειτουργίας (από 12,9% σε 20,8%), καθώς έχει μετακινηθεί μερίδα που δήλωνε ότι δεν θα έπρεπε να επιβληθεί η αναστολή (από 35,8% σε 23,7%).

Δ27. Αξιολόγηση κρατικής απόφασης για την αναστολή λειτουργίας, πριν και κατά τη διάρκεια του 2^{ου} κύματος της κρίσης της πανδημίας του κορωνοϊού
Απαντούν μόνο όσες επιχειρήσεις έκλεισαν βάσει κρατικής απόφασης.

Ως **εναλλακτική επιλογή στην απόφαση αναστολής λειτουργίας**, προτείνεται η **υιοθέτηση στοχευμένων μέτρων κατά του covid-19 (49,9%) - (Δ28)**. Ακόμα, ειδικότερες λύσεις που προτείνονται από τις επιχειρήσεις είναι η αξιοποίηση της χρήσης συγκεκριμένων υγειονομικών πρωτοκόλλων, η επιβολή περιφερειακών / τοπικών “lockdown” , ο περιορισμός δραστηριοτήτων που συνδέονται με συνωστισμό όπως η διασκέδαση, η υποχρεωτική χρήση μάσκας σε εσωτερικούς και εξωτερικούς χώρους και η τηλεργασία ή / και εκ περιτροπής εργασία.

Δ28. Εναλλακτικές επιλογές για τη διαχείριση του 2^{ου} κύματος της κρίσης της πανδημίας του κορωνοϊού
Απαντούν μόνο όσες επιχειρήσεις δήλωσαν «Άλλη εναλλακτική».

³ Αφορά στην έρευνα που πραγματοποιήθηκε την περίοδο 14.09-16.10.2020.
⁴ Αφορά στην έρευνα που πραγματοποιήθηκε την περίοδο 23.11-03.12.2020.

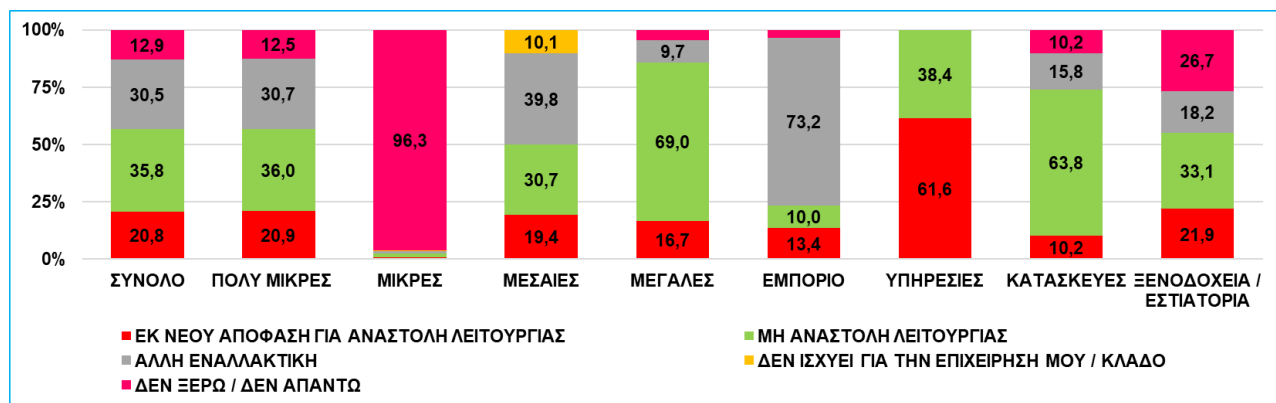

Ανά μέγεθος και κλάδο επιχείρησης παρατηρούνται κάποιες διαφοροποιήσεις (**Δ29**):

- Οι Μεγάλες επιχειρήσεις, αλλά και ο κλάδος των Κατασκευών, παρουσιάζουν διπλάσιο ποσοστό υποστήριξης της αποφυγής αναστολής λειτουργίας, αντιλαμβανόμενες ενδεχομένως περισσότερο τις συνέπειες ενός νέου “lockdown” ή έχοντας την πεποίθηση ότι μπορούν να διαχειριστούν ικανοποιητικά τις απειλές της υγειονομικής κρίσης.
- Το 73,2% των Εμπορικών επιχειρήσεων επιθυμούν άλλη εναλλακτική, καθώς επλήγησαν σημαντικά από το 1ο κύμα της πανδημίας. Αντίθετα, οι επιχειρήσεις παροχής Υπηρεσιών έχουν το υψηλότερο ποσοστό αποδοχής μιας νέας αναστολής λειτουργίας.

Δ29. Αξιολόγηση για την κρατική απόφαση για την αναστολή λειτουργίας, πριν την έλευση του 2ου κύματος της κρίσης της πανδημίας του κορωνοϊού, ανάλυση ανά μέγεθος και κλάδο επιχείρησης

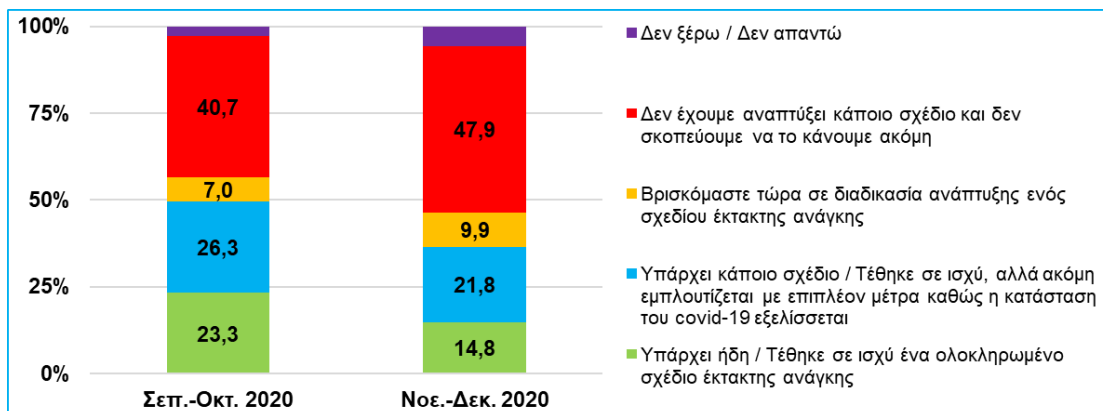
Απαντούν μόνο όσες επιχειρήσεις έκλεισαν βάσει κρατικής απόφασης κατά την κρίση της πανδημίας του κορωνοϊού.
Πολύ Μικρές: 1-9 εργαζόμενοι, Μικρές 10-49 εργαζόμενοι, Μεσαίες 50-99 εργαζόμενοι και Μεγάλες >100 εργαζόμενοι

Σχετικά ανοχώρωτες οι επιχειρήσεις για το 2ο κύμα της πανδημίας – Υψηλότερος βαθμός ετοιμότητας από τις Μεγάλες επιχειρήσεις

Το 40,7% δεν έχει και δεν σκοπεύει να αναπτύξει κάποιο σχέδιο έκτακτης ανάγκης για τη διαχείριση της πανδημίας, ποσοστό που είναι ακόμα μεγαλύτερο στην έρευνα μετά την απόφαση για την επιβολή της δεύτερης καραντίνας (47,9%), καταδεικνύοντας ότι πολλές επιχειρήσεις δεν έχουν προχωρήσει στην οχύρωσή τους, παρά τις σημαντικές συνέπειες της πανδημίας που οι ίδιες αναγνωρίζουν (**Δ30**). Το 23,3% των επιχειρήσεων είχε ήδη σε ισχύ ένα ολοκληρωμένο σχέδιο έκτακτης ανάγκης (μόλις 14,8% στη 2^η έρευνα) και το 26,3% είναι σε διαδικασία εμπλουτισμού του υφιστάμενου σχεδίου ανάλογα με την εξέλιξη της πανδημίας (21,8% στη 2^η έρευνα).

Δ30. Βαθμός ετοιμότητας επιχειρήσεων ως προς τη διαχείριση του 2ου κύματος της κρίσης της πανδημίας του κορωνοϊού

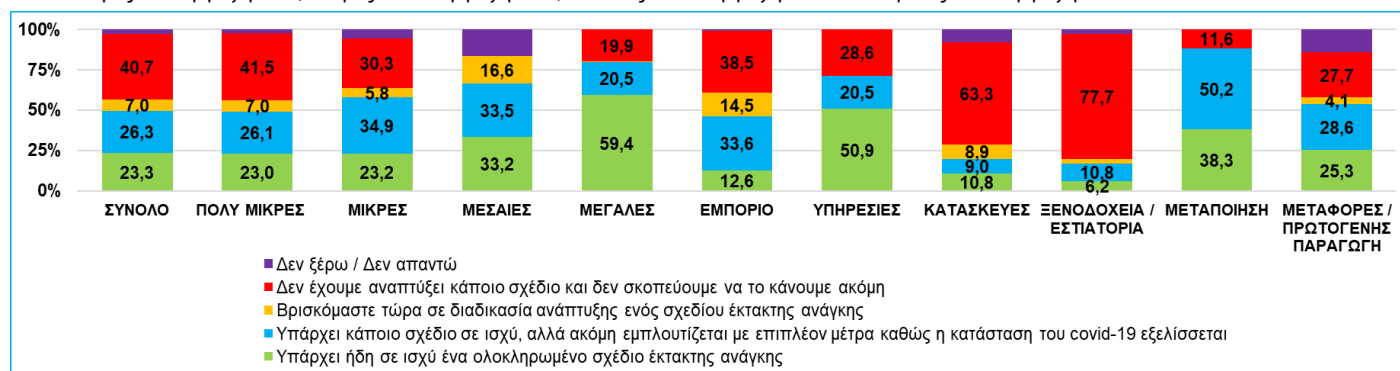
Όσο πιο μεγάλες είναι οι επιχειρήσεις, τόσο μεγαλύτερος είναι και ο βαθμός ετοιμότητας για τη διαχείριση του 2ου κύματος της πανδημίας: το 59,4% των Μεγάλων επιχειρήσεων έχει εκπονημένο σχέδιο έκτακτης ανάγκης, αλλά μόλις το 33,2% των Μεσαίων και το 23% των Μικρών έχει προβεί σε αντίστοιχα βήματα (**Δ31**).

Σε επίπεδο κλάδων, οι επιχειρήσεις ομαδοποιούνται σε τρεις κατηγορίες (Δ31**):** α) Στις Υπηρεσίες το 50% έχει ήδη θέσει σχέδιο έκτακτης ανάγκης σε εφαρμογή, β) Στο Εμπόριο, τη Μεταποίηση και τις Μεταφορές / Πρωτογενή Τομέα πάνω από τις μισές έχουν σε ισχύ ή εμπλουτίζουν σχέδιο έκτακτης ανάγκης και γ) Στις Κατασκευές και τα Ξενοδοχεία / Εστίαση περισσότερες από έξι στις δέκα επιχειρήσεις **δεν έχουν, και δεν σκοπεύουν**, να αναπτύξουν κάποιο σχέδιο έκτακτης ανάγκης.

Δ31. Βαθμός ετοιμότητας επιχειρήσεων ως προς τη διαχείριση του 2ου κύματος της κρίσης της πανδημίας του κορωνοϊού, ανάλυση ανά μέγεθος και κλάδο επιχείρησης

Περιλαμβάνονται απαντήσεις από την έρευνα το διάστημα 14.09-16.10.2020.

Πολύ Μικρές: 1-9 εργαζόμενοι, Μικρές 10-49 εργαζόμενοι, Μεσαίες 50-99 εργαζόμενοι και Μεγάλες >100 εργαζόμενοι

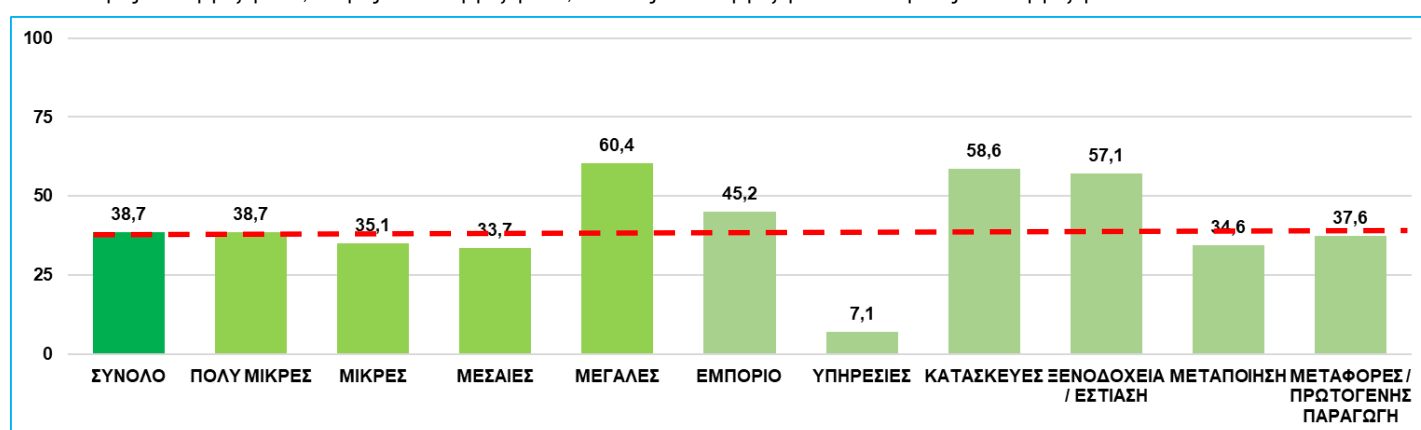

Η συνολική επενδυτική δραστηριότητα δεν θα μεταβληθεί σημαντικά συγκριτικά με την περίοδο 2017-2020 και περίπου μια στις τρεις επιχειρήσεις θα κάνει κάποια επένδυση την ερχόμενη τριετία. Ωστόσο, περισσότερες από μία στις τέσσερις επιχειρήσεις έχουν αναβάλει τα επενδυτικά πλάνα που σχεδίαζαν για την περίοδο 2021-2024 εξαιτίας του covid-19.

Την περίοδο 2017-2020, το 38,7% των επιχειρήσεων πραγματοποίησε κάποια σημαντική επένδυση (Δ32**).** Οι Μεγάλες επιχειρήσεις και οι κλάδοι των Κατασκευών και Ξενοδοχείων / Εστίασης παρουσιάζουν υψηλότερη επενδυτική δραστηριότητα από τις υπόλοιπες (60% περίπου). Ειδικά για τους δυο προαναφερθέντες κλάδους μια εξήγηση για αυτό ήταν η αναμενόμενη άνοδος του κλάδου του τουρισμού πριν τον κορωνοϊό, με τον οποίο και συνδέονται.

Δ32. Ποσοστό επιχειρήσεων που έχει πραγματοποιήσει κάποια σημαντική επένδυση την περίοδο 2017-2020, ανάλυση ανά μέγεθος και κλάδο επιχείρησης

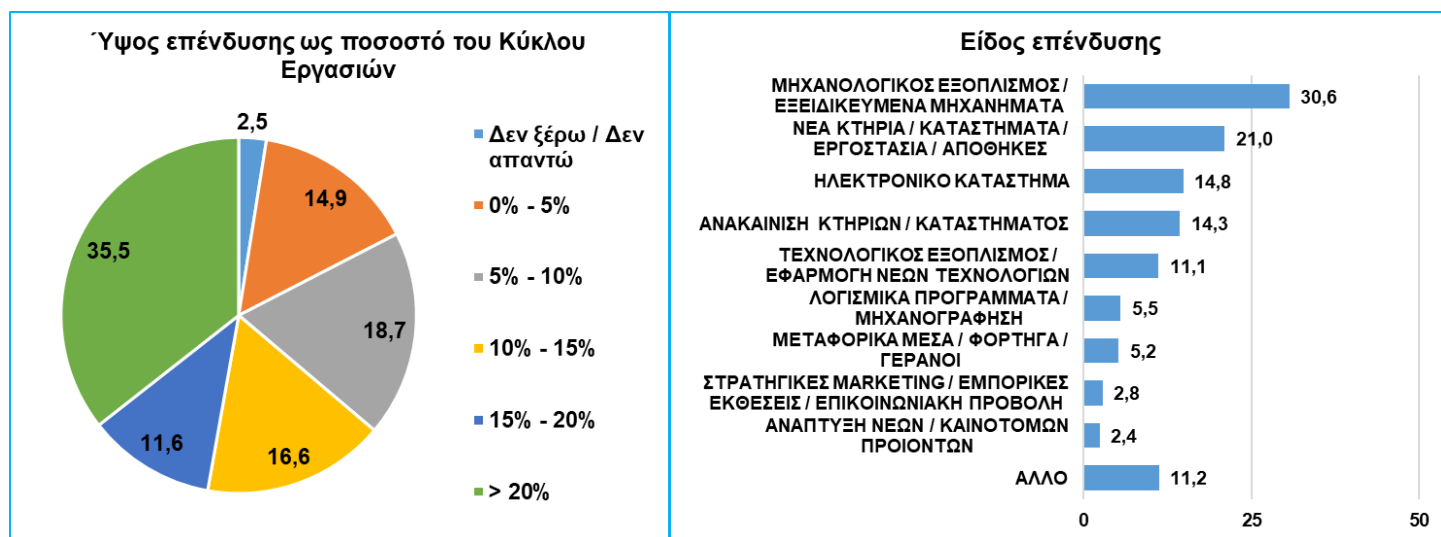
Πολύ Μικρές: 1-9 εργαζόμενοι, Μικρές 10-49 εργαζόμενοι, Μεσαίες 50-99 εργαζόμενοι και Μεγάλες >100 εργαζόμενοι

Οι επενδύσεις που πραγματοποιούνται είναι σημαντικές καθώς αντιστοιχούν σε **πάνω από το 20% του Κύκλου Εργασιών για μια στις τρεις επιχειρήσεις (Δ33)**. Ως προς το αντικείμενο των επενδύσεων, το 30,6% ήταν σε **μηχανολογικό εξοπλισμό**, το 34,3% σε **κτιριακές εγκαταστάσεις** (αναβάθμιση ή νέες), το 14,8% σε e-shop και το 11,1% σε **τεχνολογικό εξοπλισμό**.

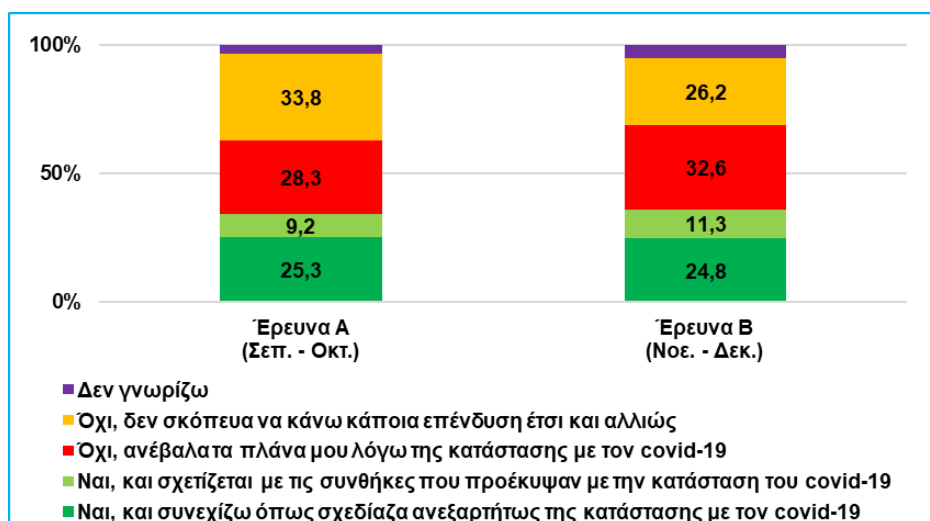
Δ33. Είδος επενδυτικής δραστηριότητας την περίοδο 2017-2020, ανάλυση σε ύψος επένδυσης και είδος
Απαντούν μόνο όσες επιχειρήσεις έχουν κάνει κάποια επένδυση.

Μία στις τέσσερις επιχειρήσεις θα προχωρήσει στις επενδύσεις που σχεδίαζε ανεξαρτήτως του covid-19 την περίοδο 2021-2024, ενώ και ένα πρόσθετο ποσοστό 9,2% δηλώνει ότι η υγειονομική κρίση συνέβαλε στην επενδυτική απόφαση (Δ34). Έτσι το συνολικό ποσοστό όσων επιχειρήσεων θα κάνουν επενδύσεις είναι σχεδόν ίσο με την περίοδο 2017-2020 (34,5% και 38,7%). Ωστόσο, είναι σημαντικό το ποσοστό των επιχειρήσεων που **αναβάλλουν τα επενδυτικά πλάνα εξαιτίας της κατάστασης του covid-19 (28,3%)**.

Στη δεύτερη μέτρηση, **το ποσοστό των επιχειρήσεων που θα συνεχίσουν με τα επενδυτικά τους πλάνα είναι ελαφρώς μεγαλύτερο (36,1% έναντι 34,5%)**, μεγαλύτερο είναι όμως και το ποσοστό όσων αναβάλλουν τα σχέδιά τους εξαιτίας της υγειονομικής κρίσης (32,6% έναντι 28,3%).

Δ34. Πρόθεση για πραγματοποίηση σημαντικής επένδυσης την περίοδο 2021-2024

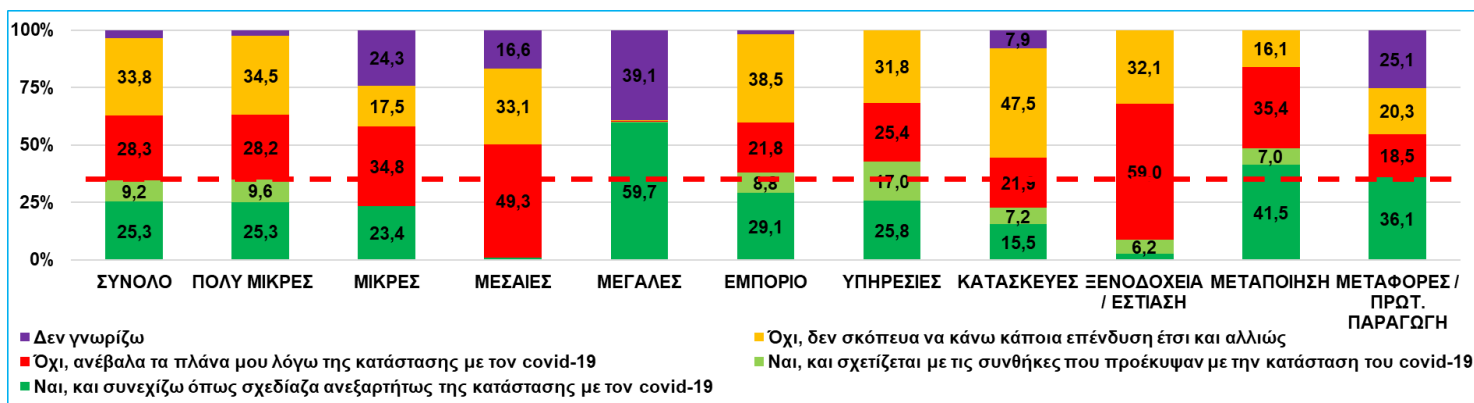

Ανάλυση ανά μέγεθος και κλάδο επιχείρησης (Δ35):

- Έξι στις δέκα **Μεγάλες** επιχειρήσεις **θα παρουσιάσουν επενδυτική δραστηριότητα** την περίοδο 2021-2024, όπως τη σχεδίαζαν **ανεξαρτήτως της υγειονομικής κρίσης** (σχεδόν διπλάσιο ποσοστό από το μέσο όρο όλων των επιχειρήσεων). Όμοια θα πράξουν οι επιχειρήσεις στη **Μεταποίηση** και τις **Μεταφορές / Πρωτογενή Τομέα**, με ποσοστά 41,5% και 36,1% αντίστοιχα.
- Αντίθετα, οι **Μεσαίες** επιχειρήσεις και όσες δραστηριοποιούνται στον τομέα **Ξενοδοχεία / Εστίαση** παρουσιάζονται **ιδιαίτερα επιφυλακτικές και αναβάλλουν τα επενδυτικά τους πλάνα** εξαιτίας του covid-19.
- Στις **Υπηρεσίες** σημαντικό ποσοστό των **επενδύσεων σχετίζεται με την προσαρμογή στις συνθήκες που διαμορφώνονται από τον covid-19** (17%).

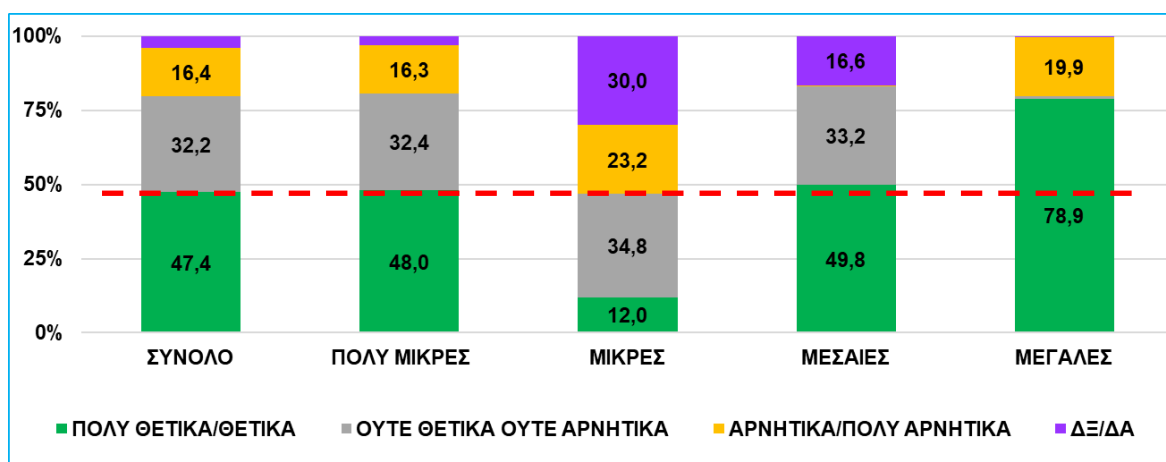
Δ35. Πρόθεση για πραγματοποίηση σημαντικής επένδυσης την περίοδο 2021-2024, ανάλυση ανά μέγεθος επιχείρησης και κλάδο

Περιλαμβάνονται απαντήσεις από την έρευνα το διάστημα 14.09-16.10.2020.

Σχεδόν μία στις δύο επιχειρήσεις αξιολογεί θετικά την προοπτική συμμετοχής ενός θεσμικού / στρατηγικού επενδυτή, κυρίως για την εξασφάλιση χρηματοδότησης (Δ36 και Δ37)

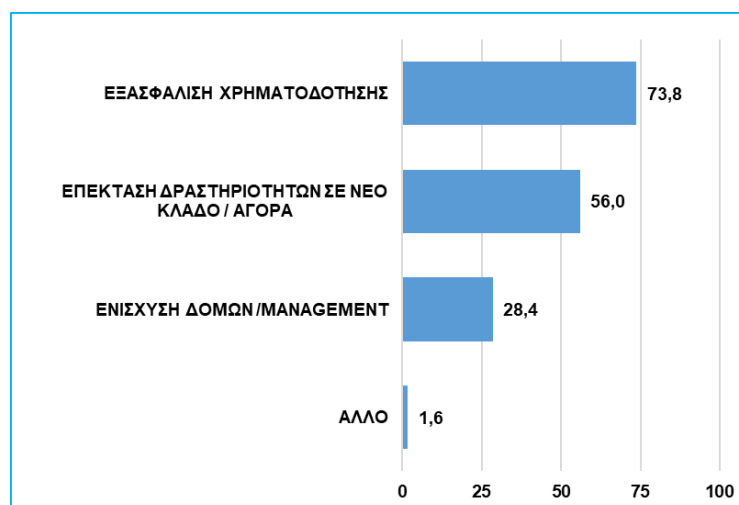
Δ36. Αξιολόγηση προοπτικής συμμετοχής ενός θεσμικού / στρατηγικού επενδυτή για την υλοποίηση των αναπτυξιακών στόχων της επιχείρησης

Δ37. Λόγοι για τη συμμετοχή ενός θεσμικού / στρατηγικού επενδυτή για την υλοποίηση των αναπτυξιακών στόχων της επιχείρησης

Απαντούν μόνο όσες επιχειρήσεις αξιολογούν θετικά την προοπτική συμμετοχής ενός θεσμικού / στρατηγικού επενδυτή. Δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων.

7. Προτάσεις για τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος

Στον πίνακα που ακολουθεί (Δ38) παρουσιάζονται συνοπτικά οι προτάσεις που αναδεικνύουν οι επιχειρήσεις για την ουσιαστική βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος. Στο επίκεντρο βρίσκονται εύλογα όλα τα θέματα που αφορούν στην προσέλκυση επενδύσεων και την εξασφάλιση της απαραίτητης χρηματοδότησης, καθώς και στη σαφήνεια του ρυθμιστικού πλαισίου και την άρση γραφειοκρατικών διαδικασιών. Ακόμα, προτεραιοποιείται ο ψηφιακός μετασχηματισμός των δομών του κράτους και επιμέρους παρεμβάσεις που αντιμετωπίζουν εμπόδια στο επιχειρείν που χρονίζουν.

Δ38. 40 προτάσεις των επιχειρήσεων για τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος

A. Προσέλκυση επενδύσεων και καλύτερη χρηματοδότηση

1. Περαιτέρω μείωση των επιχειρηματικών φορολογικών συντελεστών έως το 2022
2. Αποτελεσματική διάχυση στην αγορά των ευρωπαϊκών εργαλείων χρηματοδότησης
3. Οριζόντια επενδυτικά κίνητρα και φοροαπαλλαγές, όπως οι επιταχυνόμενες αποσβέσεις και οι υπεραποσβέσεις
4. Παράταση του χρόνου συμψηφισμού των ζημιών με μελλοντικά κέρδη. Επέκταση της πενταετίας σε δεκαετία
5. Επιδοτήσεις για τη μείωση των επιτοκίων δανεισμού από το τραπεζικό σύστημα
6. Ανάπτυξη εργαλείων μόχλευσης
7. Διευκόλυνση πρόσβασης σε μη τραπεζική χρηματοδότηση (π.χ. χρηματιστήριο, έκδοση εταιρικών ομολόγων, επιδοτούμενη χρηματοδότηση)

B. Ξεκάθαρο θεσμικό πλαίσιο

8. Υλοποίηση υποχρεωτικής κωδικοποίησης νομοθεσίας με επίπτωση στη λειτουργία της επιχείρησης
9. Θέσπιση χρήσεων γης για το σύνολο της ελληνικής επικράτειας (εντός των επόμενων δύο ετών)
10. Σαφής προσδιορισμός των περιπτώσεων ύπαρξης φοροδιαφυγής και των επακόλουθων περιπτώσεων ποινικών διώξεων των διοικούντων και στελεχών των επιχειρήσεων

11. Ταχύτερη ευθυγράμμιση της νομοθεσίας με τις αποφάσεις των Ανωτάτων Δικαστηρίων και της νομολογίας των Δικαστηρίων της ΕΕ
12. Άμεση έκδοση δευτερεύουσας νομοθεσίας για την εφαρμογή του νόμου 4512/2018 για την εποπτεία
Γ. Μείωση γραφειοκρατίας
13. Επιτάχυνση διαδικασιών ένταξης και αποπληρωμής προγραμμάτων ΕΣΠΑ και αναπτυξιακών νόμων
14. Άρση περιορισμών για τον εκσυγχρονισμό ή / και την επέκταση των εγκαταστάσεων
15. Θέσπιση μηχανισμών «έγκαιρης προειδοποίησης» φαινομένων αφερεγγυότητας των επιχειρήσεων και εκλογίκευση των ευθυνών για διοικήσεις επιχειρήσεων που πτωχεύουν έντιμα
16. Επιτάχυνση και απλοποίηση των διαγωνιστικών διαδικασιών των δημόσιων προμηθειών
17. Εισαγωγή ειδικής διαδικασίας για την ταχεία επίλυση των συγκρούσεων χρήσεων γης ανά επίπεδο σχεδιασμού
18. Μείωση του αριθμού των δραστηριοτήτων που απαιτούν Μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων
19. Θέσπιση διαδικασίας αξιολόγησης προμηθευτών και διασύνδεση αποτελεσμάτων με συμμετοχή σε επομένους διαγωνισμούς προμηθειών
Δ. Ψηφιακός μετασχηματισμός
20. Επιτάχυνση της εφαρμογής δράσεων ηλεκτρονικής δικαιοσύνης και διασύνδεση με πληροφοριακά συστήματα άλλων εμπλεκόμενων φορέων (π.χ. ΓΕΜΗ, Taxis, ΕΡΓΑΝΗ)
21. Διασύνδεση του ΓΕΜΗ με Taxis, ΕΦΚΑ, Πρωτοδικεία, μητρώο σημάτων, τράπεζες, για όλες τις μεταβολές στη λειτουργία της επιχείρησης από τη σύσταση μέχρι και την παύση λειτουργίας της
22. Ενοποίηση των αδειοδοτικών διαδικασιών (εγκατάσταση, λειτουργία, περιβάλλον, απόβλητα) σε ένα πληροφοριακό σύστημα
23. Ανάπτυξη ηλεκτρονικής εφαρμογής ψηφιοποίησης του χώρου (σύνδεση με κτηματολόγιο, δασικούς χάρτες, ορθοφωτοχάρτες αιγιαλού και παραλίας κ.λπ.)
24. Απλοποίηση του συστήματος ΕΡΓΑΝΗ για την προαναγγελία υπερεργασίας-υπερωρίας και την προ-δήλωση αδειάς κ.ά.
25. Ολοκλήρωση της υποχρεωτικής ηλεκτρονικής διεκπεραίωσης του συνόλου των διαδικασιών που παρέχονται από το ΓΕΜΗ
Ε. Καλύτερες δουλειές
26. Μείωση μη μισθολογικού κόστους εργασίας (ασφαλιστικές εισφορές εργοδοτών και εργαζομένων κατά 5%)
27. Επιδότηση ασφαλιστικών εισφορών για νέες προσλήψεις
28. Ευελιξία στην οργάνωση του χρόνου εργασίας με δυνατότητα διευθέτησης στη διάρκεια του μήνα με συμψηφισμό υπερωριών
29. Αποκλιμάκωση των συντελεστών ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης φυσικών προσώπων
ΣΤ. Στοχευμένες παρεμβάσεις
30. Χαμηλά τέλη μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου
31. Απελευθέρωση της αγοράς ενέργειας και διασύνδεση με ευρωπαϊκά δίκτυα
32. Περιορισμός του αριθμού αναβολών των δικών

33. Δομικές παρεμβάσεις στη λειτουργία της δικαιοσύνης (π.χ. δημοσιοποίηση συνόλου νομολογίας, αποτελεσματικότερο case management)
34. Δράσεις εκπαίδευσης των δικαστών σε θέματα επιχειρήσεων
35. Διευθέτηση του ζητήματος των μη εξυπηρετούμενων δάνειων
36. Δράσεις εκπαίδευσης των στελεχών της δημόσιας διοίκησης στις αρχές της καλής νομοθέτησης
37. Εξορθολογισμός των προστίμων με βάση την αρχή της αναλογικότητας της παράβασης
38. Αξιοποίηση των πρακτικών εξωτερικής ανάθεσης για την αύξηση του αριθμού των ελέγχων
39. Στοχευμένη ενίσχυση των ελέγχων στις πύλες εισόδου στη χώρα
40. Ενίσχυση του ρόλου της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΑΑΔΗΣΥ)

Δ39. Ταυτότητα έρευνας	
Περίοδος	14 Σεπτεμβρίου - 16 Οκτωβρίου 2020 <i>Συμπληρωματική έρευνα: 23 Νοεμβρίου - 3 Δεκεμβρίου 2020</i>
Δείγμα	622 επιχειρήσεις, στάθμιση βάσει στοιχείων ΕΛΣΤΑΤ <i>Συμπληρωματική έρευνα: 292 επιχειρήσεις</i>
Μέθοδος	Μεικτή μεθοδολογία (τηλεφωνική έρευνα και μέσω web)
Αντιπροσωπευτικότητα	Με βάση: α) κλάδο, β) μέγεθος (αριθμό εργαζομένων) και γ) έδρα επιχείρησης
Ποιοι απάντησαν	Υψηλόβαθμα στελέχη επιχειρήσεων (Γενικοί Διευθυντές, Διευθύνοντες Σύμβουλοι κ.ά.)
Δομή	<ol style="list-style-type: none"> 1. Αξιολόγηση εμποδίων στο επιχειρείν (μάκρο και μικρο περιβάλλον) και εντοπισμός λύσεων για την αντιμετώπισή τους 2. Αξιολόγηση αποτελεσματικότητας μεταρρυθμίσεων τους τελευταίες 12 μήνες, ανά πεδίο επιχειρηματικού περιβάλλοντος 3. Αξιολόγηση της ποιότητας των υπηρεσιών που λαμβάνουν οι επιχειρήσεις από τη δημόσια διοίκηση 4. Γενική αξιολόγηση του οικονομικού κλίματος (πορεία χώρας και επιχειρήσεων, επιδράσεις covid-19 και επενδύσεις)

Οικονομικά μεγέθη μελών ΣΕΒ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

€311 δισ.

63% συνόλου*

ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ

€55 δισ.

45% συνόλου*

ΠΩΛΗΣΕΙΣ

€72 δισ.

42% συνόλου*

ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ ΚΕΡΔΗ

€4,2 δισ.**

38% συνόλου**

ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ

216.000

10% συνόλου ασφαλισμένων στον ΕΦΚΑ

ΜΙΣΘΟΙ

€5,2 δισ.

18% συνόλου***

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ

€2,2 δισ.

23% συνόλου***

ΦΟΡΟΣ ΕΠΙ ΚΕΡΔΩΝ

€1,3 δισ.

29% συνόλου****

* 19.910 δημοσιευμένοι ισολογισμοί χρήσης 2018 που περιλαμβάνονται στη βάση της ICAP.

** Σύνολο κερδών κερδοφόρων επιχειρήσεων.

*** % επί του συνόλου τακτικών αποδοχών (χωρίς bonus και υπερωρίες)/ασφαλιστικών εισφορών ασφαλισμένων στον ΕΦΚΑ.

**** % επί του συνόλου εσόδων από φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων.

Πηγή: ICAP, Hellastat, Υπουργείο Οικονομικών, ΕΦΚΑ, ΕΛΣΤΑΤ.

Όραμα

Οραματιζόμαστε την Ελλάδα ως τη χώρα, που κάθε πολίτης του κόσμου θα θέλει και θα μπορεί να επισκεφθεί, να ζήσει και να επενδύσει.

Οραματιζόμαστε μια ανοιχτή, κοινωνικά υπεύθυνη και οικονομικά φιλελεύθερη χώρα-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που προτάσσει την ισχυρή ανάπτυξη ως παράγοντα κοινωνικής συνοχής. Θέλουμε μια Ελλάδα δυναμικό κέντρο της ευρωπαϊκής περιφέρειας, με στέρεους θεσμούς, ελκυστικό κοινωνικό και οικονομικό περιβάλλον, που προάγει τις εξαγωγές, την καινοτόμο επιχειρηματικότητα, την παραγωγή και τις ποιοτικές υπηρεσίες, τη βιώσιμη ανάπτυξη, τη γνώση, τη συνοχή, τις ίσες ευκαιρίες και το κράτος δικαίου.

Αποστολή

Ηγεσία & Γνώση

Ο ΣΕΒ διαδραματίζει ηγετικό ρόλο στον μετασχηματισμό της Ελλάδας σε μια παραγωγική, εξωστρεφή και ανταγωνιστική οικονομία, ως ανεξάρτητος και υπεύθυνος εκπρόσωπος της ιδιωτικής οικονομίας.

Κοινωνικός Εταίρος

Ο ΣΕΒ, ως κοινωνικός εταίρος που πιστεύει στη λειτουργία των θεσμών, προωθεί στα αρμόδια όργανα της Πολιτείας και της Ε.Ε. τις απόψεις και θέσεις της επιχειρηματικής κοινότητας.

Ισχυρός Εκπρόσωπος

Ο ΣΕΒ διαμορφώνει θέσεις, αναλύσεις και προτάσεις πολιτικής για την οικονομία, τη βιομηχανία, την καινοτομία, την απασχόληση, την παιδεία και τις εργασιακές δεξιότητες, τον κοινωνικό διάλογο, τη βιώσιμη ανάπτυξη, την εταιρική υπευθυνότητα.

Φορέας Δικτύωσης

Ο ΣΕΒ δικτυώνει τα μέλη του μεταξύ τους & με τα κέντρα αποφάσεων (εγχώρια και διεθνή), με στόχο τη δημιουργία προστιθέμενης αξίας.

Σύγχρονες Επιχειρήσεις, Σύγχρονη Ελλάδα

ΣΕΒ σύνδεσμος επιχειρήσεων και βιομηχανιών

Ξενοφώντος 5, 105 57 Αθήνα

T: 211 5006 000

F: 210 3222 929

E: info@sev.org.gr

www.sev.org.gr

SEV Hellenic Federation of Enterprises

168, Avenue de Cortenbergh

B-1000 Bruxelles

T: +32 (0) 2 662 26 85

E: kdiamantouros@sev.org.gr

ΑΚΟΛΟΥΘΗΣΤΕ ΜΑΣ
ΣΤΑ ΜΕΣΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ

